

#52

prijs 1,50 euro | jaar 55 | dec-jan 2011-12

BELGIE-BELGIQUE
P.B. 1/9352
AFGIFTBUREAU
BRUSSEL 7
P006555
DEC-JAN 2011-12

rood

de wereld begrijpen om de wereld te veranderen

In de tegenaanval!

#52 prijs 1,50 euro | jaar 55
dec-jan 2011-12

Werken mee aan dit nummer:

Bruno De Wit, Daniel Tanuro, David Baele, Dirk Wanrooy, Erin Chun, Inge Neefs, Joost De Cock, Leen Van Aken, Little Shiva, Paul Piero, Peter Veltmans, Sonia Mitralias, Thierry Pierret, Thomas Weyts.

Rood is het tijdschrift van de SAP, Socialistische Arbeiderspartij, Belgische afdeling van de Vierde Internationale.

Contactadres: Plantinstraat 20
1070 Brussel, info@sap-rood.be

Abonnement: 1,5€ per nummer,
8€ voor 6 nummers (per jaar)

Gelieve te storten
op het rek. nummer 001-0728451-57
van de Vorming Leon Lesoil
Plantinstraat 20, 1070 Brussel
IBAN BE09 0010 7284 5157
BIC BNP Paribas Fortis: GEBABEBB
mention "Rood"

Rood wordt uitgegeven
door de Vorming Leon Lesoil
v.u. A. Henry

Vorming
LEON LESOIL

www.sap-rood.be

- 3 **édito** par Thomas Weyts
 - 4 **Budget: un réel appauvrissement des pensionnés, des travailleurs et des chômeurs** par Peter Veltmans
 - 6 **Plan d'action syndical: apprendre le grec!** par Freddy Matthieu
 - 8 **Les chômeurs-euses en ligne de mire** par Céline Caudron
 - 9 **Pour un mouvement des femmes contre la dette et l'austérité** par Sonia Mitralias
 - 10 **La FGTB doit rompre avec le PS et œuvrer à une alternative politique** par Daniel Tanuro
 - 12 **Banquiers voleurs, patrons escrocs, gouvernements complices: indignons-nous!** par LCR
 - 14 **L'obscur petit secret des banques européennes** par Daniel Munevar
 - 16 **Cockerill, c'est à nous!** par Denis Horman
 - 18 **Le procès de l'amiante, enfin!** par Leen Van Aken
 - 19 **Di Rupo pas encore actif, déjà radioactif** par Louis Verbeyden
 - 20 **Tunisie: la gauche syndicale de l'UGTT face à la coalition libérale salafiste** par Bechir Haamdi
 - 21 **Maroc: Elections et répression** par Guy Van Sinoy
 - 22 **Climat: pas d'accord avant 2020!** par Daniel Tanuro
 - 23 **Hommage à Gilbert Clajot** par Georges Dobbeleer
- Formation sur La Commune de Paris à Charleroi
- Mandel sur la révolution allemande
- Débat sur la dette à Bruxelles

cover

foto: Apostolis Fotiadis / IPS

back cover

www.abc.net.au/pm/content/2011/s3347776.htm

In de tegenaanval, voor het te laat is!

door Thomas Weyts

De vakbonden komen nu toch eindelijk op straat tegen de besparingsplannen zoals ze in de regeringsonderhandelingen op tafel komen te liggen. Ook al vallen verrassingen nog steeds niet uit te sluiten, lijkt het er toch sterk op dat we uiteindelijk een regering met sociaaldemocraten, christendemocraten en liberalen zullen krijgen. Een regering met "socialist" Di Rupo aan het hoofd, die een gespierd neoliberal en antisociaal beleid zal voeren. Misschien niet onmiddellijk zo snel en hard als een flink deel van het Vlaams patronaat en de rechterzijde van N-VA, Open VLD, enz. had gewild, maar toch een beleid dat een zeer harde klap zal betekenen voor de loon- en weddetrekkenden, de werklozen, gepensioneerden, zieken, ...

Wie er aan twijfelt doet er goed aan nog eens naar de aanvankelijke voorstellen van Di Rupo himself te kijken, de basis waarvan werd vertrokken: sterk inperken van het recht op brugpensioen, beperken van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd, zware besparingen in de ziekteverzekering, enz. Daarnaast een paar schuchtere maatregelen die de grotere fortuinen en de bedrijven ook ietwat extra belasten, om de pil te verzachten: een beperkte vermogensbelasting, een hogere roerende voorheffing op intresten en dividenden, enigszins aftoppen van de notionele intrestaftrek, een hogere belasting van de bedrijfswagens. In de loop van de onderhandelingen ging de sociaaldemocratie echter meer en meer plat op de buik.

De besparingsmaatregelen die vooral de gewone mensen en de openbare diensten gaan treffen werden steeds omvangrijker, de fiscale maatregelen die ook de patronen en aandeelhouders een centje deed bijdragen, namen bijna evenredig af. En nog is het niet genoeg voor de rechtse partijen en het patronaat, die gesteund door de Europese Commissie, een nog scherper offensief

tegen onze sociale verworvenheden, en zoals in verschillende landen al duidelijk blijkt, onze democratische rechten, willen inzetten.

Misschien niet om te eindigen zoals in Griekenland, Portugal of Spanje, dan wel zoals in Groot-Brittannië of Nederland. By the way, allemaal landen waar de sociaaldemocraten tot voor kort de vuile klus (mee) hebben geklaard, tot een uitzichtloze bevolking ze voor de rechtse partijen aan de kant schoof.

Nee, het is duidelijk dat we niet op PS en sp.a zullen moeten rekenen om onze belangen en die van onze kinderen te verdedigen. We kunnen alleen op onze eigen kracht rekenen, de kracht van de 2,5 miljoen gesyndiceerde arbeiders, bedienden en ambtenaren in dit land. De kracht van de actieve zieken en gehandicapten, in actie tegen de afbraak van de gezondheidszorg en de ziekteverzekering. De kracht van de vrouwen, die niet terug massaal in de werkloosheid willen belanden. De kracht van de verontwaardigde jongeren.

Hoog tijd voor sociaal verzet: ABVV, ACV en ACLVB moeten samen met duidelijke eisen en een helder actieplan naar buiten komen. "Haal het geld waar het zit!" "Het is niet onze schuld!" Niet voor een occasionele betoging of stakingsdag, maar voor een lang en moeilijk gevecht.

Een gevecht dat niet alleen op het sociale, maar ook op het politieke terrein moet gevoerd worden. De patronen hebben een heleboel partijen die hun belangen verdedigen, de werkende bevolking heeft er geen een meer! Ook hier moeten de vakbonden hun verantwoordelijkheid nemen. Het alternatief is het uithollen en uiteindelijk de vernietiging van een heel pak sociale en democratische verworvenheden waarvoor we anderhalve eeuw hebben gevochten. Als dat gebeurt word de basis van de hele arbeidersbeweging, de linkerzijde en alle progressieve bewegingen onderuitgehaald. ■

fotomontage: Little Shiva

Een reële verarming voor gepensioneerden, werkenden en werklozen

door Paul Piero

Na 527 dagen (1,5 jaar!) kan er nog steeds geen regering gevormd worden. Na de communautaire kwesties, is het nu de begroting die de drie traditionele politieke families parten speelt. Wekenlang slepen de onderhandelingen over de opmaak van die begroting zich voort. Op het moment dat we dit schrijven wordt voor de zoveelste keer een 'cruciale' onderhandelingsdag aangekondigd. Nog steeds kunnen PS, SP.a, CD&V, Cdh, Open VLD en MR niet tot een akkoord komen. Eén ding is echter wel zeker: het zal een begroting zijn die de werkende klasse hard zal raken.

Europees kader

Het kader voor de begroting wordt niet bepaald door de Belgische politieke krachtsverhoudingen, maar wel door 'Europa'. In het kader van het Verdrag van Maastricht (1993) werd een Economische en Monetaire Unie opgericht (de latere 'Eurozone'). Met die oprichting hingen afspraken samen rond een zogenaamde 'begrotingsdiscipline' voor de lidstaten. In 1997 werd hier een zogenaamd Stabiliteit- en Groeiact toegevoegd. Met een vonnis van het Europees Hof van Justitie werd op 13 juni 2004 bepaald dat lidstaten, die de regels van dit stabiliteitspact niet naleven, ook effectief beboet kunnen worden door de Europese Commissie. Dergelijke boete kan nog het best vergeleken worden met de herstelbetalingen die in het Verdrag van Versailles opgelegd werden aan het Duitsland van na de eerste wereldoorlog. De gevolgen ervan dreigen even nefast uit te draaien. Met de goedkeuring van de zogenaamde 'sixpack' werd dit alles nog eens scherp gesteld (zie kader).

Regels

De regels waarover het gaat zijn vrij arbitrair. Zo werd bepaald dat de maximale overheidsschuld van een lidstaat niet meer dan 60% van het Bruto Binnenland Product

(BBP) mag bedragen. Het maximale begrotingstekort mag dan weer niet meer dan 3% bedragen. Waarom er bijvoorbeeld niet gekozen werd voor respectievelijk 70% en 5% is volstrekt onduidelijk. Overduidelijk is wel dat België de eerste norm nooit gehaald heeft, al ging het dankzij een omgekeerde rentesnieuwbal de goede richting uit tot aan het uitbreken in 2008 van de financiële crisis. De tweede norm (rond het begrotingstekort) is de inzet van de huidige onderhandelingen.

Cijfers

In 2008 steeg de overheidsschuld in een klap opnieuw naar 100% van het BBP (een slordige 300 miljard Euro). De oorzaak hiervan ligt zo goed als uitsluitend in de financiële crisis. De redding van Fortis, Dexia, KBC en anderen kostte handenvol geld. Niet alleen steeg daardoor de globale overheidsschuld. Deze schuld moet ook jaarlijks voor 1/5de (60 miljard €) geherfinancierd worden, hetgeen de rentelasten weer fors doet toenemen (momenteel bedraagt die rente net geen 5%). Dit alles leidt ertoe dat het begrotingstekort dreigt op te lopen tot tegen de 5%, ruim boven de 'norm' van 3% dus. Concreet betekent dit dat er ongeveer 11 à 12 miljard Euro bespaard moet worden. De Europese Commissie eist dat deze besparingsinspanning goedgekeurd is tegen ten laatste 15 december 2011. Zo niet dreigt de Europese Commissie met een boete van 700 miljoen Euro, te betalen in januari 2012.

Hervormingen?

Naast dit louter budgettaire carcan, wil de Europese Unie ook andere, zogenaamd structurele hervormingen doordrukken. Deze 'hervormingen' situeren zich op het terrein van de loonvorming en op dat van de sociale zekerheid. Na decennia van neoliberale deregulering en monetaire eenmaking kan de concurrentie binnen de Eurozone enkel nog spelen via de lonen. Die vormen dan ook het nieuwste doelwit

van de neoliberalen. Als het aan hen ligt, kunnen de nog bestaande minimumlonen maar best opgedoekt worden. Naar Duits voorbeeld kunnen werklozen dan overal gedwongen worden te werken voor hongerlonen. Bovendien willen deze 'economen' (waarvan er geen enkele de financiële crisis heeft zien aankomen!) ook het zogenaamd unieke Belgische indexmechanisme de deur uitgooien. Dit zou immers 'inflatiebevorderend' werken (terwijl het in werkelijkheid enkel de prijsstijgingen achterna holt en met vertraging de koopkracht ietwat in stand houdt). Verder willen de Europese regelgevers ook de sociale zekerheid drastisch 'hervormen'. Meer bepaald moeten de brugpensioenen afgebouwd worden, terwijl de pensioenleeftijd verlaagd dient te worden. Ook wil men de werkloosheidssystemen 'minder gul' maken, liefst door de periode van werkloosheidsvergoedingen te beperken in de tijd. Tenslotte wordt ook drastisch ingegrepen in de ziekteverzekering, die zo maar eventjes 2,300 miljard Euro moet ophoesten!

Nota Di Rupo

Hoe wil formateur Di Rupo dit alles nu aanpakken? Wie zijn oorspronkelijke formatienota leest, komt tot volgende vaststellingen. Eerst en vooral zijn er enkele beperkte, *tijdelijke* maatregelen, zoals een minieme vermogensbelasting (5% op de roerende inkomsten – voor zover die bekend zijn! – van gezinnen die jaarlijks meer verdienen dan 100.000 €), een verhoging van de nucleaire rente (te betalen door Electrabel in ruil voor het blijven uitbaten van de afgeschreven kerncentrales) en een symbolische correctie op de notionele intrestaftrek, waaraan verder niet geraakt wordt. Daarnaast werden maatregelen vooropgesteld ter beperking van de overheidssubsidie voor bedrijfswagens (dit fiscaal cadeau kost de schatkist jaarlijks zo'n 4 miljard Euro!). Dienstencheques zouden dan weer duurder

worden. Belangrijker echter zijn de sociale aanvallen, die gepaard gaan met de structurele 'hervormingen'. Cruciale rechten worden *definitief* op de helling geplaatst. Zo zal de werkloosheidsuitkering weliswaar niet beperkt worden in de tijd, maar zal het bedrag van de uitkering na enige tijd zodanig terugvallen dat er van een werkelijk vervangingsinkom, en helemaal geen sprake meer zal zijn. De wachtvergoeding voor jongeren wordt met een half jaar uitgesteld, terwijl het bedrag ervan naar beneden gaat. De brugpensioensystemen zullen versneld worden afgebouwd (wat neerkomt op een Generatiepact bis). In plaats van de ongunstige (want zeer lage) pensioenen in de privésector drastisch op te trekken, zullen de iets gunstiger ambtenarenpensioenen minder 'aantrekkelijk' gemaakt worden door het verdubbelen van de berekeningsperiode van vijf naar tien jaar. Deze antisociale logica wordt nog versterkt door de negatieve impact van sommige communautaire ingrepen. Zo dreigt de fiscale autonomie van de gewesten ertoe te leiden dat er grote verschillen ontstaan in het netto inkomen van loontrekkenden binnen eenzelfde onderneming, wat de solidariteit verder ondermijnt. Het resultaat zal dan ook een reële verarming betekenen voor de gepensioneerden, de werkenden en de werklozen.

Liberalen

Onder druk van de liberale partijen werd de veeleer bescheiden bijdrage die gevraagd zou worden aan vermogenden en bedrijven al gauw sterk afgeslankt. De 'bijsturing' aan de notionele intrestaftrek (een fiscaal voordeel van meer dan 4 miljard Euro per jaar!) wordt niet meer dan symbolisch. De inspanning voor de bedrijfswagens wordt teruggeschroefd naar amper 200 miljoen Euro. Tegen de voorgenomen (erg minieme) aanzet tot tijdelijke vermogensbelasting worden alle duivels ontbonden. Vooral echter eisen de liberale partijen dieper gaande 'structurele

hervormingen' in de werkloosheidsverzekering, de brugpensioensystemen en de pensioenen. Ook de index moet voor hen 'hervormd' worden.

Onbeantwoorde noden

Mark Eyskens (CD&V) verklaarde ooit dat "politiek de kunst is datgene mogelijk te maken wat maatschappelijk noodzakelijk is". Zo bekeken, zou je ervan uit kunnen gaan dat politiek zich moet bezighouden met de grote maatschappelijke uitdagingen. Niks is echter minder waar. Zo weten we allemaal dat onze planeet met een enorm klimaatprobleem worstelt. Je zou je dan ook kunnen voorstellen dat er bij deze begrotingsperikelen ook ruimte zou zijn voor de aanpak van dit probleem. Dat blijkt nauwelijks het geval. Een grootscheeps plan ter isolatie van woningen en gebouwen zou nochtans niet alleen veel werk opleveren, het zou ook een gunstige weerslag hebben op het energieverbruik. De kost van de financiële crisis van 2008 én van het nieuwste debacle van Dexia tonen dan weer aan dat er drastisch moet ingegrepen worden in de fiscaliteit. Met een echte afschaffing van het bankgeheim bijvoorbeeld, zou de strijd tegen de fiscale fraude al gauw een slordige 4 miljard Euro kunnen opleveren, terwijl de afschaffing van de notionele intrestaftrek eveneens 4 miljard kan opleveren.

Minste kwaad

De toppen van de PS, de sp.a en het ACW kiezen echter liever voor de "politiek van het minste kwaad". Die leidt tot een stapsgewijze ontmanteling van een volwaardig sociaal zekerheidsstelsel op federaal niveau. Met politieke 'vrienden' die de logica van de markt aanvaarden, geraken we geen stap verder. Er is nood aan een politiek verlengstuk dat resoluut de kant kiest van de werkende klasse en dat haar vertegenwoordigers daaruit recruteert. Deze vertegenwoordigers zullen niet de ambitie hebben om ten

koste van het programma tegen elke prijs deel te nemen aan het beleid. Zij zullen integendeel even hard en compromisloos strijden voor de belangen van de werkende bevolking als haar tegenstanders deze belangen vandaag belagen.

Alternatief

In plaats van het nastreven van het best haalbare binnen de logica van het neoliberale kapitalisme is er een programma nodig dat een einde stelt aan de dictatuur van de markten en de winsten. Een bundeling van alle krachten die hiermee akkoord gaan is noodzakelijk om weerstand te kunnen bieden aan de aanhoudende aanvallen tegen de historisch moeizaam opgebouwde verworvenheden van de werkende klasse. Het ABVV zette met een sensibiliseringscampagne een eerste stap in deze richting. De tweede stap is de nationale betoging van het gemeenschappelijk vakbondsfrent op 2 december. Er zal echter meer nodig zijn. Nico Cué, secretaris-generaal van de Franstalige metaalbond van het ABVV, heeft dan ook overschot van gelijk als hij zegt met een staking "krachtig te zullen reageren" tegen de soberheidsmaatregelen. Net als sommige andere verantwoordelijken van de arbeidersbeweging zaait Cué echter ook verwarring, wanneer hij eist dat "de soberheidsmaatregelen evenwichtig (moeten) zijn, (zodat) alle categorieën van de bevolking op dezelfde manier getroffen worden". De werkende bevolking heeft immers geen enkele schuld aan de huidige crisis. Zij dient er dan ook helemaal niet voor op te draaien. Beter zou het dan ook zijn resoluut te kiezen voor veralgemeend verzet tegen deze begroting in wording en voor een antikapitalistisch alternatief, op te leggen via de algemene staking. ■

1. Zondag 20 november 2011

2. We zeggen 'zogenaamd uniek' omdat er ook in andere landen indexsystemen bestaan, zij het dat die dikwijls eerder sectoraal geregeld zijn dan interprofessioneel.

photomontage: Little Shiva

Een staatshervorming vol gevaar

♦ door *Thierry Pierret*

De akkoorden over BHV, over de nieuwe speciale financieringswet van Gemeenschappen en Gewesten en over de bevoegdheidsoverdrachten van het federale niveau naar de regio's werden unaniem op applaus onthaald door de pers, zowel langs Vlaamstalige als Franstalige kant. Zij openden simpel gezegd de weg voor de regeringsonderhandelingen en voor de besparingsmaatregelen die met alle geweld door het patronaat worden geëist.

De euforie die door de akkoorden werd opgewekt, vindt zijn oorsprong in de duur (al meer dan 500 dagen!) en de diepte van de politieke crisis. Voor de eerste maal werd de vraag naar de splitsing van het land openlijk verwoord door politieke verantwoordelijken van eerste orde en door zowel de nationale als internationale pers. Het mislukken van de onderhandelingen zou de weg vrij gemaakt hebben voor verkiezingen die een referendum zouden inhouden over het voortbestaan van het land? Verkiezingen waarvan de uitkomst een nog heviger communautaire polarisatie zou opleveren.

Moeten we wel blij zijn met de bereikte akkoorden? Gaan de akkoorden over het electorale en juridische luik van BHV de communautaire verhoudingen in de rand pacificeren? Gaat de nieuwe Bijzonder Financieringswet (BFW) voor de Gemeenschappen en Gewesten, en de in hun voordeel zijnde bevoegdheidsoverdrachten de interpersoonlijke solidariteit behouden en ruimte vrijmaken voor nieuwe publieke initiatieven? Dat is wat we gaan proberen te bekijken op basis van de verschillende hervormingen.

De kieskring BHV: een pervers mechanisme

Deze keer zijn we er! Het vervloekte arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde is niet meer. Er zal voortaan één kiesarrondissement Brussel zijn waarvan het grondgebied overeenkomt met dat van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en één kiesarrondissement Vlaams-Brabant dat de gemeenten van Halle-Vilvoorde en Leuven

zal omvatten. Maar de kiezers uit de 6 faciliteitengemeenten rond Brussel zullen de mogelijkheid hebben om te kiezen op wie zij stemmen voor de lijsten van "hun" arrondissement (Vlaams-Brabant) ofwel voor die van het Brussels arrondissement. In het ene of het andere geval, zullen zij enkel nog kunnen stemmen voor kandidaten voor de Kamer omdat er geen directe verkiezing van de Senaat zal zijn. Deze zal voortaan volledig samengesteld worden uit verkozenen van de Gemeenschappen en uit 10 gecoöpteerde senatoren (6 NL en 4 Fr) welke de partijen proportioneel zullen verdelen op basis van de verkiezingsresultaten van de Kamer.

te komen voor het verdelen van zetels zal voortaan van toepassing zijn in de kiesarrondissementen die voortkomen uit de voormalige provincie Brabant. Daarbij zal er zonder twijfel een toestroom zijn van Franstalige stemmen naar Brussel afkomstig van de faciliteitengemeenten. Dat betekent dat de Vlaamse lijsten in Brussel en Franstalige lijsten in Vlaams-Brabant praktisch geen enkele kans meer zullen hebben om verkozenen in de Kamer te behalen. Maar de partijen zullen er toch belang bij hebben om er duidelijk ééntalige lijsten neer te leggen -in plaats van tweetalige lijsten op basis van ideologische affiniteit-aangezien hun uitslag invloed zal hebben op de verdeling van de gecoöpteerde senatoren tussen partijen van dezelfde taalgroep. De polarisatie op taalgebied wordt dus op een kunstmatige manier in stand gehouden in de twee arrondissementen, wat in de toekomst zeker aanleiding zal geven tot nieuwe spanningen.

De faciliteitenregeling in de rand blijft ongewijzigd. Maar het Vlaamse Gewest ziet zijn voogdij over de faciliteitengemeenten sterk afnemen. Eigenlijk zullen hun gemeenteraden vanaf de volgende gemeenteraadsverkiezingen hun burgemeesters kunnen "aanduiden". Als het Vlaamse Gewest weigert om hen te benoemen, zal het niet langer de Vlaamstalige kamer van de Raad van State zijn die zal oordelen, maar een tweetalige kamer. Meer nog, de voorzitter van de Raad van State zal voortaan bij taalbeurtrol bestaan. De tweetalige kamer van de Raad van State zal ook bevoegd zijn om alle administratieve gedingen in de faciliteitengemeenten te beoordelen.

De gerechtskring BHV: alles veranderen opdat (bijna) niets zou veranderen

Het parket (de instelling die beslist over de strafrechtelijke vervolging) van BHV zal opgesplitst worden: er zal voortaan een tweetalig parket zijn in Brussel-Hoofdstad en een ééntalig parket in Halle-Vilvoorde. Maar één vijfde van de magistraten van het Vlaams parket zullen door het Brussels

parket gedetacheerd worden. Zij zullen de Franstalige dossiers uit Halle-Vilvoorde behandelen. Dus, in de praktijk, zal voor de rechtzoekenden van het ex-juridisch arrondissement BHV niets veranderen, ze hebben voortaan overal de mogelijkheid om gerechtelijke stappen te zetten in de taal van hun keuze.

Alle rechtbanken (van eerste aanleg, arbeidsrechtbank, handelsrechtbank en de politierechtbank) worden ontdubbeld. Er zal voortaan een Franstalige en een Nederlandstalige rechtbank zijn die bevoegd wordt voor het geheel van het grondgebied BHV. Elke rechtzoekende zal dus de waarborg krijsende worden berecht in zijn/haar eigen taal, wat al het geval was in het oude systeem. Het enige vermeldenswaardige verschil betreft de taalvereisten in Brussel. De volledige beheersing van de andere landstaal zal niet langer geëist worden voor 1/3 van de magistraten in plaats van 2/3 vandaag. Dit zou de aanwerving van magistraten moeten vergemakkelijken (vnl. Franstaligen) en toelaten om een klein stukje van de ongehoorde gerechtelijke achterstand in Brussel weg te werken.

De fiscale autonomie ondermijnt de solidariteit binnen de werkende klasse

De federale overheid zal verder de belastingvoet vastleggen van de Personenbelasting (PB) en de hoogte van de fiscale vrijstellingen. Dus, de belasting per inkomensschijf en de fiscale vrijstellingen blijven federaal.

Tussen een vierde en een derde van de PB zal naar de Gewesten vloeien via het systeem van de opcentiemen. Elk gewest zal zijn opcentiemen kunnen heffen -of afcentiemen aftrekken binnen bepaalde grenzen- op elke belastbare inkomensschijf. De onderhandelaars beweren in alle talen dat de progressiviteit van de belasting (de hoogte van de belasting stijgt van de ene inkomensschijf op de andere) zal behouden blijven en dat er geen fiscale concurrentie zal ontstaan tussen de gewesten. Alhoewel, als een gewest de belastingen doet dalen (afcentiemen bv.) op de hoogste inkomensschijven en ze doet stijgen op de laagste, zal dit de progressiviteit van de belastingen in negatieve zin veranderen.

Als het rijkste gewest -in dit geval Vlaanderen- zijn belastingen op elke inkomensschijf laat zakken juist tot aan de limiet die door de Bijzondere Financieringswet is opgelegd en de twee andere, armere gewesten, die laten stijgen

om hun budget rond te krijgen, zal dit een zeer sterke fiscale concurrentie als resultaat hebben. Erger nog, de loontrekkenden van hetzelfde bedrijf zullen een netto salaris krijgen dat aanzienlijk verschillend zal zijn, afhankelijk of ze in het ene of het andere Gewest wonen. Dit zal spanningen veroorzaken en verdeeldheid tussen de werknemers van hetzelfde bedrijf of van dezelfde sector als zij collectieve overeenkomsten moeten gaan onderhandelen of bij herstructureringen. Nieuwe splitsingen in de vakbonden op communautaire basis kunnen zich voordoen, wat de mogelijkheden van de werknemers nog meer zal verzwakken om een gezamenlijke strijd te voeren.

De regionalisering van het werkgelegenheidsbeleid baant de weg voor die van de Sociale Zekerheid

De onderhandelaars -voornamelijk de Franstalige en Vlaamse socialisten- slaan zich op de borst dat de kern van de Sociale Zekerheid door de hervorming niet zal worden verzwakt. Echter, de hervorming voorziet eenvoudigweg de communautarisering van een volledig stuk van de Sociale Zekerheid, met name de kinderbijslag. Een kind zal voortaan in het ene Gewest meer waard zijn dan een kind in het andere gewest. Men verschuift ook volledige stukken van de gezondheidspolitiek naar de Gewesten zoals de rusthuizen en de ziekenhuisinfrastructuur.

Maar het grootste gevaar zit in de regionalisering van de werkgelegenheidspolitiek. Ja, de werkloosheidsvergoeding blijft federaal. Maar heel het werkgelegenheidsbeleid zal geregionaliseerd worden. Veel van deze plannen voorzien in een daling van de sociale bijdragen voor werkgevers die langdurige werklozen aannemen of voor hen die bijzondere moeilijkheden ondervinden om een job op de arbeidsmarkt te vinden (ondergekwallificeerde jongeren, oudere werknemers, enz.). Zodra de Gewesten zelf de doelgroepen vastleggen en de omvang van de daling van de bijdragen, zal het de financiering van de SZ zijn die uiteindelijk de klappen zal krijgen en op middellange termijn in vraag zal worden gesteld.

De zesde staatshervorming, verre van een dapper akkoord te zijn zoals de onderhandelaars beweren, schept dus een kader dat sociale ongelijkheden creëert en de kiemen bevat van een nog ergere politieke crisis in de toekomst. ■

De Europese 'sixpack'

Dit is een pakket van zes richtlijnen om het toezicht door de Europese Commissie op de overheidsfinanciën van de lidstaten der Eurozone strikter te maken. Landen die een begroting met een tekort groter dan 3% indienen óf die niet kunnen bewijzen dat ze hun staatsschuld afbouwen in de richting van 60 procent, worden door de Commissie in een 'procedure van buitensporig tekort' worden geplaatst. Die landen moeten dan 0,2% van hun BNP op een wachtrekening plaatsen. Ze krijgen van de Commissie ook 'aanbevelingen' om hun tekorten weg te werken. Worden die 'aanbevelingen' niet nageleefd, dan wordt de 0,2% een boete. Het geld wordt dan op de rekening van een crisisfonds gestort. Deze sanctie kan enkel worden tegengehouden, als minstens 9 van de 17 eurolanden een uitzondering goedkeuren. Daarnaast zal

de Europese Commissie ook een soort scorebord van economische indicatoren gebruiken om problemen te detecteren. Daarbij wordt gekeken naar handelstekorten en naar grote overschotten op de lopende rekening van landen. Beide zaken kunnen wijzen op 'instabiliteit'. Landen die lijden aan zo'n 'instabiliteit' kunnen in een 'procedure buitensporige onevenwichtigheden' geplaatst worden. Ook dan dient het betrokken land 'aanbevelingen' van de Commissie op te volgen. Als die 'aanbevelingen' niet worden opgevolgd, dan moet het land een jaarlijkse boete van 0,1% van het BNP ophoesten. Landen die frauduleuze statistieken over hun begrotingstekort en hun schuldgraad indienen kunnen bovendien een bijkomende boete verwachten van 0,2% van hun BNP. Feitelijk wordt de gehele Eurozone met deze maatregelen onder curatele gesteld. Om de pil te verzachten werd in oktober aangekondigd dat er een wereldwijd 'reddingsplan' voor de overheidsfinanciën en de banken zou komen. Daar is echter niks van in huis gekomen...■

Het ABVV moet breken met sp.a en PS en aan een politiek alternatief werken

door Daniel Tanuro

Op het moment dat we dit schrijven weten we nog niet zeker of PS-voorzitter Elio Di Rupo effectief Eerste Minister wordt van een neoliberale regering. Een regering die een brutaal offensief zal starten tegen de werkende bevolking. Een ding is wel zeker: de arbeidersklasse zal niet kunnen rekenen op de PS en de sp.a om haar belangen te verdedigen. Ze zal zelf in actie moeten komen om haar belangen te verdedigen. Maar actie voeren alleen zal niet volstaan: we hebben nood aan een eisenprogramma, een goede strategie en een politiek perspectief. De vakbonden moeten hun eigen noodplan uitwerken en ijveren voor de totstandkoming van een nieuwe politieke partij die voor dat plan opkomt. De syndicale linkerkant moet de leiding nemen van dit gevecht.

De PS en de sp.a beweren een besparingsbeleid te moeten voeren om een hard soberheidsbeleid te vermijden. Nonsens! De nota van Di Rupo van enkele maanden geleden was al onaanvaardbaar, de onderhandelingen met Open VLD, CD&V, MR en C&H leiden enkel tot een nog rechtser regeerakkoord. We zien het voor onze ogen gebeuren.

PS en sp.a zeggen dat ze deel moeten uitmaken van de regering om de federale Sociale Zekerheid veilig te stellen. In de realiteit werken de socialisten al meer dan dertig jaar mee aan de ontmanteling van de Sociale Zekerheid, onder het mom van het "redden van het essentiële," en bereiden ze zich voor om de Sociale Zekerheid nog verder uit te hollen.

Deze "socialisten" dragen in de eerste plaats een heel zware verantwoordelijkheid voor de jacht op werklozen. Al in 1980 creëerde de sociaal-democratische minister Dewulf de categorieën "alleenstaande", "samenwonende" en "gezinshoofd." Zijn opvolgers Vandenbroucke en Vande Lanotte, naast anderen, hebben daarna alle

truken bovengehaald om het universele verzekeringskarakter van de Sociale Zekerheid uit te hollen.

Sociaal-liberalisme

Met wat nu in de pijlpijn zit, zal het de derde keer zijn sinds 1987 toen ze opnieuw in de regering kwamen dat de "socialistische" partijen meewerken aan een frontale aanval op de werkende bevolking, mannen en vrouwen, met of zonder baan, en hun vakbonden.

In 1993 was er het Globaal Plan. In 2005 het Generatiepact. Telkenmale keerden PS en sp.a zich tegen de slachtoffers van de crisis toen deze in actie kwamen om hun sociale verworvenheden te beschermen. In de periode voordien al, tijdens de rechtse regeringen Martens-Gol, waren de partijen aan de kant gebleven terwijl het ABVV op straat kwam tegen de indexsprongen.

Deze keer onderhandelt de socialistische familie niet alleen mee over de vorming van een antisociale regering, maar zal ze er zelf de Eerste Minister voor leveren. Niet alleen aanvaarden ze de regels van de kapitalistische competitiviteit, maar bovendien gaan ze plat op de buik voor de bankiers, het IMF, de Europese Commissie en de ratingagentschappen die vandaag de wet dicteren aan de parlementen.

België is geen geïsoleerd geval. Al sinds meer dan dertig jaar beheren de sociaaldemocraten overal de kapitalistische crisis mee, op de kap van de uitgebuitenen en onderdrukten. Ze bouwden de Europese Unie uit, een oorlogsmachine tegen de wereld van de arbeid. In Griekenland, Spanje, Portugal... leggen ze een enorme sociale achteruitgang op, die enkel de crisis nog verergert. En dan zwijgen we nog over de vroegere Tunesische dictator Ben Ali, voormalig vice-voorzitter van de Socialistische Internationale.

De socialistische partijen zijn geen sociaaldemocraten meer, maar sociaal-liberalen. Hun politiek speelt in de kaart van het patronaat en rechts dat zo vroeg

of laat opnieuw alleen aan de macht kan komen, zoals in Spanje, Portugal, Groot-Brittannië... al gebeurde. Ze speelt ook in de kaart van gespierd rechts en extreem-rechts. Het is hoog tijd dat het ABVV dit toegeeft en er alle gevolgen uit trekt.

Nood aan een politiek alternatief

Om te beginnen moet de vakbond, in het belang van haar leden, publiek breken met de PS en de sp.a. Anne Demelenne en Rudi De Leeuw moeten de deur van de PS- en sp.a-bureau's waarvan ze lid zijn, toe slaan, en dat ook publiek laten weten. Je kan niet tegelijkertijd op straat komen tegen het besparingsbeleid en lid blijven van de leiding van partijen die dat beleid uitwerken.

Vervolgens moet gestopt worden met de strategie van druk uitoefenen op de "politieke vrienden." Die aanpak bleek immers volledig zinloos. Er is een andere aanpak nodig. Immers, op het einde van de rit heeft een syndicaal programma, om uitgevoerd te worden, wel politieke beslissingen nodig. In het belang van haar leden moet de vakbond dus absoluut werken aan de totstandkoming van een politiek alternatief.

Het ABVV is het best geplaatst om hiertoe het initiatief te nemen, omdat ze nog duizenden militanten en delegees telt die zich als links beschouwen, en een klassebewustzijn hebben. Ze blijven de voorhoede van onze arbeidersbeweging.

Hoe dit aanpakken? Er kan geen sprake van zijn om de vakbond om te vormen tot een partij, noch van de ene politieke afhankelijkheid in te ruilen voor een andere. Integendeel, de vakbond moet meer dan ooit onafhankelijk blijven van eender welke partij. Het komt er wel op aan een antikapitalistisch programma naar voor te schuiven en al wie dit programma ondersteunt, op te roepen om het bekend te maken, in de sociale strijd en onder de bevolking in het algemeen, ook in de verkiezingen.

Ons klassebelang verdedigen

Het komt er ook niet op aan de "partij van het ABVV" te lanceren, maar een hefboom voor de eenheid te vormen, over de zuilen heen. Het ABVV is niet de enige vakbond die lijdt onder de afwezigheid van een politiek verlengstuk. Het ACV-CSC heeft dit nog minder. In Vlaanderen blijft het ACV via het ACW verbonden aan de CD&V. In Franstalig België blijft een deel van de MOC verbonden met de C&H; een ander deel dat zijn heil zocht bij ECOLO, constateert vandaag dat ook de groenen geplooid hebben voor het neoliberalisme...

In de christelijke bediendencentrales (LBC en CNE), in bepaalde organisaties van het MOC (Vie Féminine, bijvoorbeeld, de Franstalige KAV), zijn militanten ook op zoek naar een alternatief. De affaire rond ARCO opent bij heel wat mensen de ogen. Door te breken met de sociaaldemocratie om een niet-sectair politiek initiatief te nemen, dat er enkel op gericht is om de belangen van de werkende bevolking in haar geheel te verdedigen, zal het ABVV delen van de christelijke arbeidersbeweging aanmoedigen om ook hun politieke verantwoordelijkheid op te nemen. Dat kan een politieke aardverschuiving teweeg brengen die rechts in de problematiek brengt.

Het komt er niet op aan een "syndicale partij" op te zetten. Het zou een partij moeten worden die niet enkel de gesyndiceerden aantrekt, maar ook mensen zonder papieren, zonder dak, zonder job, zonder rechten. Een partij van vrouwen en jongeren. Een partij van al wie genoeg heeft van de vermarkting, de uitbuiting van het Zuiden en de vernietiging van het milieu.

Het komt er ook niet op aan een partij in traditionele zin op te richten - een instrument in de handen van beroepspolitici - maar aan de sociale basis van de vakbeweging toe te laten zelf actief te zijn op het politieke terrein om onze klassebelangen te verdedigen. Dit houdt in dat we een beweging van een nieuw type nodig hebben: een partij van de Verontwaardigden, een beweging-partij die democratisch gecontroleerd wordt, een partij van de solidariteit, een beweging die een bolwerk vormt tegen het individualisme en het arrivisme, een partij van de emancipatie en gelijkheid van en voor iedereen, zonder seksisme en racisme. Een partij die elk medebeheer van het systeem weigert en staat voor een breuk met het kapitalisme, in het kader van een ander Europa.

Is dit makkelijk? Neen! Maar wat zijn de alternatieven? Met handen en voeten gebonden blijven aan sp.a en PS? Dat houdt in dat de vakbond samen met hen ten onder gaat, vroeg of laat... Ons beperken tot zuiver syndicalisme? Dat zou betekenen dat we de heersende klasse toelaten om de politieke macht te gebruiken om de werkende klasse terug te katapulteren naar de 19e eeuw, door te steunen op de achteruitgang van de krachtsverhoudingen tussen patronaat en vakbonden op het niveau van de bedrijven.

Eenheid en radikaliteit

Een politiek alternatief deze naam waardig kan enkel geboren worden in de gezamenlijke strijd tegen het soberheidsbeleid. De syndicale linkerkant, de strijdbare vakbondsleden, hebben hierin een cruciale rol te spelen. De vakbondsapparaten zullen immers nooit tot de finish willen gaan. De leiding van het ACV aanvaardt nu al dat iedereen zijn steentje zal moeten bijdragen. Een zelfde opvatting leeft bij de top van het ABVV. Bovendien is er interne verdeeldheid bij alle vakbonden: openbare diensten tegen prive, arbeiders tegen bedienden, Franstaligen tegen Vlamingen, enz. Om nog te zwijgen over de ravage van het racisme, of de diepe breuken tussen jongeren in onzekere banen en nepstatuten en oudere werknemers met stabiele jobs...

Hoe kunnen we het sociale verzet tegelijk eenmaken en radikaliseren? Dat is de strategische kwestie waarvoor links staat. Een deel van de oplossing ligt in het feit dat de crisis van de overheidsschuld als voorwendsel wordt gebruikt om een besparingsoffensief te lanceren dat alle democratische spelregels aan de kant schuift. Echter, waar komt deze schuld vandaan?

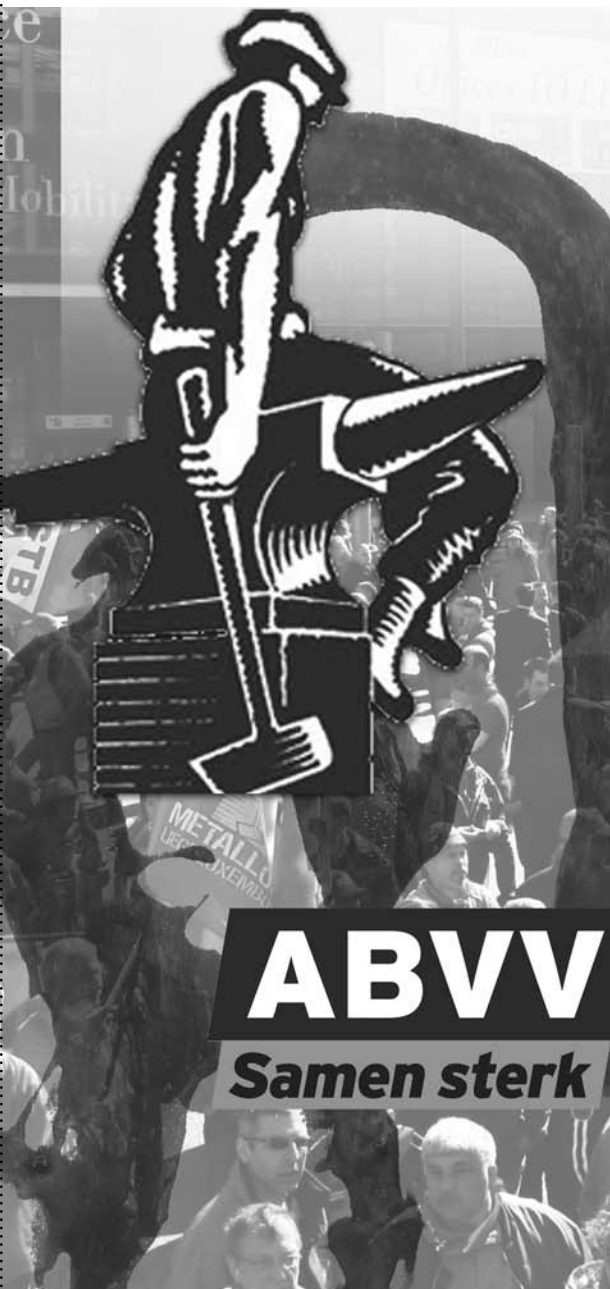
De Staat heeft minstens 7 miljard verloren bij de "redding" van Fortis, Dexia en co. Dexia is door de Staat overgekocht voor 4 miljard (3 keer haar waarde). Producten van ongebreidelde speculatie, zijn de toxische aandelen ondergebracht in "bad banks", met staatsgaranties. ArcelorMittal en een groot aantal andere bedrijven die in het verleden serieuze cadeau's hebben gekregen van de overheden, sluiten van de ene op de andere dag de boeken, zonder enig probleem.

We kunnen zulke voorbeelden blijven geven. Waarom zouden de arbeid(st)ers en bedienden de broeksriem moeten aanhalen, als het toch maar is om de bankiers nog rijker te maken? Waarom

zouden we ons moeten neerleggen bij deze dictatuur van het financieel kapitaal?

Een grote Operatie Waarheid over de schuld zou voor de syndicale linkerkant het middel bij uitstek kunnen zijn om de eenheid van de werkende bevolking tot stand te brengen. Door samen te mobiliseren rond deze kwestie kunnen we onontbeerlijke antikapitalistische eisen als de nationalisatie zonder schadeloosstelling van de banken en de energiesector opnieuw op de dagorde zetten, gekaderd in de strijd voor een ander Europa.

Als alle slachtoffers van de crisis duidelijk inzien dat zij en hun kinderen slechter en slechter moeten leven om de bankiers nog vetter te maken, dan kunnen de tweeënhalf miljoen vakbondsleden in ons land een onoverwinnelijke kracht worden, en een ijzersterke basis vormen voor een nieuwe partij van de werkende klasse. ■

fotomontage: Little Shiva

Wordt schandalig rijk...

of hoe de omerta rond Eternit stilaan doorbroken wordt

door Leen Van Aken*

Op 24 oktober startte in Brussel het grote asbestproces tegen de firma Eternit. De aanklagers gaan er van uit dat Eternit op de hoogte was van de schadelijkheid van het product maar het toch verder bleef produceren. Eternit was al die jaren niet vies van serieus lobbywerk om beperkende maatregelen tegen te gaan.

Naar aanleiding van het proces in Brussel laten we Leen Van Aken aan het woord, provincieraadslid voor Groen! Vlaams Brabant en bestuurslid van de Stichting Willy Vanderstappen, stichting ter voorkoming van asbestslachtoffers. Leen woont zelf in een buurtgemeente van Kappelle-op-den-Bos.

"In 1965 werden de arbeiders vooraan aan de productieband bij Eternit enkele franken meer betaald per uur dan diegene verderop aan de band." Deze uitspraak van een vriend en collega uit Kapelle-op-den-Bos komt deze dagen weer scherp naar voor in mijn geheugen. Hij vertelde dit op een moment dat hij zelf – eind 2006- het verdict had gekregen: hij leed aan mesotheliom, longvieskanker dus. Of hij de asbestvezels in zijn longen had opgedaan in 1965-1966, het jaar dat hij als 18 jarige zijn studies even onderbrak en als zoon van een arbeider ook zelf bij Eternit aan de slag ging als onderhoudsvakman, of in de jaren erna toen hij in Kapelle-op-den-Bos is blijven wonen, wie zal het zeggen. Zeker is dat de ziekte pas tientallen jaren na de besmetting uitbreekt en daarna onomkeerbaar en ongeneeslijk is.

De dodelijke gevolgen van mesotheliom zijn definitief bekend sinds de studie van longspecialist Selikoff uit 1964. Maar heel wat andere studies gaven al begin jaren '20 aan dat asbest een dodelijk stof in de longen vastzette. In 1949 werd een grote staking gehouden in vier asbestmijnen van Canada, nabij Quebec. Belangrijkste eis was het niet langer blootstellen van de arbeiders aan asbeststof. Daarnaast vroegen de arbeiders ook opslag voor nachtwerk en een fonds voor sociale voorzieningen. De eis over het asbeststof werd gevoed door de vaststellingen van de bedrijfsarts dat er wel degelijk verband was tussen het werk van

de arbeiders en de longziekten waaraan velen van hen stierven. De eisen werden verworpen door de Amerikaanse eigenaar Johns-Manville. Ze haalden immigranten over om het vuile werk verder te zetten en de staking te breken.

Ook in die jaren werd het Belgische Eternit een multinational met vertakkingen in heel Europa. De rijke ondernemerszoon Alphonse Emsens richtte het familiebedrijf op in 1898. Hij had al fortuin gemaakt in het Antwerpse met suikerhandel. Zijn zoon André die in 1933 aan de leiding kwam, maakte van de fabriek een multinational met vertakkingen over heel Europa. Terwijl de kleinzonen van André de zaak verder uitbouwden trouwde zijn kleindochter Viviane Emsens met baron Louis de Cartier de Marchienne. Vandaag is hun zoon, Jean-Louis de Cartier de Marchienne, voorzitter van de raad van bestuur van Eternit.

Tot in de eeuwigheid...

Het woord Eternit is afgeleid van "eternité", voor de eeuwigheid dus. Dat was ook wat het gebruik van asbest sinds einde 19de eeuw liet uitschijnen, dat de krachtige vezels in allerlei betonproducten de eeuwigheid gingen doorstaan. Ook de machtige familie Emsens stelde zijn fortuin en de aandeelhouders veilig door de ogen dicht te knippen voor de gevaren van asbest en de arbeiders met voorbedachten rade in het dodelijk stof te laten werken. In de jaren zestig en zeventig verenigden ze zich zelfs in lobbygroepen die ondergebracht werden in de "Internationale Asbestfederatie." Een afgevaardigd beheerder van Eternit voerde binnen deze AIA, de Internationale Vereniging voor Asbest, campagne tegen het verbod op blauw asbest dat toen in Eternit-België werd gebruikt.

Fabrikanten van asbestcement – waaronder ook Eternit – hadden al in 1929 een kartel. Zij wisselden heel intensief kennis uit, ook over de gevaren van asbest. In recente rechtszaken in Nederland houdt Eternit vol dat alle bedrijven met die naam onafhankelijk van elkaar opereerden, en dat kennis over de gevaren van asbest pas in de jaren zeventig aanwezig was. Tot dan toe kon Eternit ook via lobbygroepen voorkomen dat alternatieve technologieën

voor asbestvezels werden onderzocht. Eternit produceerde in Kapelle-op-den-Bos met asbestvezels tot in 1994. In 1998 kwam er een volledig verbod van asbesttoepassingen in België.

Van Kappelle-op-den-Bos naar Italië

In het Siciliaanse Targia werd de Eternit fabriek gesloten in 1995. Karel Vink, later topman van de NMBS en "captain of industry," was gedelegeerd bestuurder van deze vestiging van 1973 tot 1975. Begin 2009 spanden enkele arbeiders en nabestaanden een proces aan tegen het bedrijf. Vink en zeven andere topmanagers werden in eerste aanleg schuldig bevonden aan "onvrijwillige doodslag omdat de gezondheidsrisico's zouden zijn veronachtzaamd". Volgens de rechter hadden de managers nagelaten om arbeiders uit de fabriek voldoende te beschermen tegen het kankerverwekkend asbest. In augustus 2009 werden ze echter in beroep vrijgesproken van elke verantwoordelijkheid voor de asbestproblematiek in de fabriek. Vink beweerde geen weet te hebben van de kankerverwekkende eigenschappen van asbest.

Het parket van Turijn heeft de laatste jaren wel werk gemaakt van de asbestvervuiling in Italië. In december 2009 startte het een indrukwekkend dossier op met 3.000 burgerlijke partijen. Ook vakbonden en gemeenten zijn burgerlijke partij, omdat Eternit in Italië zijn productieafval vermalen heeft en gratis uitgedeeld heeft aan arbeiders, omwonenden en gemeenten. Tegen de twee beklaagden, Louis de Cartier de Marchienne en Stephan Schmidheiny van respectievelijk de Belgische en de Zwitserse afdelingen van Eternit wordt twintig jaar cel gevorderd omdat ze "opzettelijk iets gedaan hebben dat een catastrofe kon veroorzaken." In Italië is dit een misdrijf en nog belangrijker in de rechtspraak een voortdurend misdrijf: zolang de gevolgen niet gestopt zijn, kan de verjaringstermijn niet eens starten.

In de Verenigde Staten zijn er minstens 200.000 schadeclaims uitgesproken of hangende bij de gerechtshoven. Ook in andere Europese

landen als Groot-Brittannië, Duitsland, Nederland en Italië zijn er al uitspraken gedaan bij individuele en collectieve processen. Alleen in België en Zwitserland (de hoofdzetels van Eternit) leek dit onmogelijk. Pas nu, in oktober 2011, begint hier het allereerste asbestproces. Waarom heeft het zo lang geduurd? In de eerste plaats speelt die verjaringstermijn dus een belangrijke rol. Als de kanker zich pas manifesteert twintig, dertig of zelfs 40 jaar na het in contact komen met asbestvezels, dan is in België de "oorzaak" al verjaard nog voor men weet dat men er gevolgen van draagt. Dit is een belangrijke reden die Eternit nu ook in de verdediging van dit proces aanhaalt.

Deksel van de pot

Maar een nog belangrijker reden waarom het stinkend potje van Eternit zo lang gedekt is gebleven in Kapelle-op-den-Bos is dat een afgevaardigde van het bedrijf zelf de slachtoffers bezoekt met een cheque van €40.000. Bij de aanvaarding ervan wordt een contract getekend dat het asbestslachtoffer geen schadeclaim zal indienen. Je kan je voorstellen dat iemand die weet dat hij of zij slechts gemiddeld nog 12 maanden heeft te leven, zijn nabestaanden liever een som geld nalaat dan een proces waarvan men het einde niet ziet. Daarnaast heeft iedereen in de gemeente wel een familielid of vriend die nu nog bij Eternit werkt. Het dorp leeft er van, men wil dus het huidige bedrijf liever niet treffen.

De moed om een proces te beginnen doorbreekt de omerta die al jarenlang in dit dorp bleef bestaan. Nochtans werkten ook de vader en grootvader van de eiser in dit proces bij Eternit. De vader was 30 jaar lang ingenieur in de Eternit-fabriek van Kapelle-op-den-Bos en werd nooit door de directie op de hoogte gebracht van de gevaren. Hij is in 1987 overleden. Maar dit proces gaat over de moeder die naast de fabriek woonde en nietsvermoedend haar vijf zonen, samen met vele andere kinderen van het dorp, op de afvalbergen van het bedrijf liet spelen. Twee van hen stierven kort na haar dood in 2000 ook aan mesotheliom.

Oorspronkelijk konden de zieke arbeiders beroep doen op het fonds voor beroepsziekten, maar sinds 2007 bestaat het asbestfonds. Dit fonds vergoedt nu ook mensen die onrechtstreeks in contact kwamen met de vezels. Het is wraakroepend dat ook hier Eternit en de sector van asbestverwerkers haast niets hoeven bij te dragen. Het is haast niet

te geloven, maar het asbestfonds wordt gespijsd door een deel van de inkomsten uit BTW (van producten en diensten die elke gewone arbeider bekostigd) en uit sociale bijdragen van alle bedrijven. Elk bedrijf betaalt evenveel, asbestproducerend of niet. De vervuiler hoeft dus zelf haast geen bijdrage te leveren aan het slachtoffer. Het is zelfs zo dat wie een beroep doet op het asbestfonds in één klap ook geen schadeclaims meer mag eisen via een rechtbank. Zelfs het asbestfonds dient om diegenen die jarenlang hun verantwoordelijkheid hebben ontlopen verder buiten schot te houden. De afgelopen vier jaar heeft het asbestfonds in 1043 gevallen uitbetaald.

Duizenden scholen, crèches, jeugdbewegingen, sportorganisaties zijn gehuisvest in lokalen die aaneen hangen van de Eternitplaten. Deze waren uitermate geschikt voor zulke ruimtes wegens hun brandbestendigheid. Ook in ontelbare woningen in kelders en op daken tref je het materiaal aan. Je kan je voorstellen hoeveel schadegevallen er nog kunnen komen nu deze platen stilaan beginnen af te takelen, kinderen er met de bal tegen schoppen, men er verbouwingen doet. Ook de overheid zwijgt schandalig lang, bang om te veel te moeten investeren in dure renovaties, bang dat iedereen zou beseffen hoeveel slachtoffers er daardoor nu nog gemaakt worden.

De familie Emsens bevindt zich nog steeds onder de 25 rijkste families van België. Toch beweer het bedrijf Eternit in het Italiaanse proces slechts een klein bedrijfje te zijn met twee vestigingen. Decennialang is het bedrijf asbest blijven gebruiken hoewel al begin jaren veertig bekend was dat het kankerverwekkend was. Zelfs nu nog worden nieuwe mijnen opgestart in o.a. Canada, India en Zimbabwe...

Deze doofpot mag ook in ons land niet dicht blijven, alleen al uit solidariteit met de vele arbeiders en nabestaanden in vele landen hebben deze processen een hoge symbolische waarde. Het Belgische proces is er namelijk één van een vrouw die een voorstel tot vergoeding kreeg van Eternit, maar weigerde omdat ze dan ook moest afzien van gerechtelijke stappen. Welk bedrijf kan een prijs zetten op het niet nakomen van zijn elementaire verplichting om zijn arbeiders en gebruikers te beschermen tegen zijn eigen product? ■

fotomontage: Little Shiva

BANQUIERS VOLEURS, PATRONS ESCROCS, GOUVERNEMENTS COMPLICES

1. 2000-2007: les banques US ne savent plus quoi faire de leur fric. Elles gonflent les prêts hypothécaires aux particuliers.

pas encore fait

4. L'Etat belge achète des actions DEXIA pour 2,2 milliards, rachète 100% de Fortis Banque pour 9,4 milliards et garantit les "titres toxiques" stockés dans une "banque pourrie."

5. Mars 2009. L'Etat échange 75% de Fortis contre des actions BNP Paribas valant 2,6 milliards, et perd 4 milliards. Reynders parle d'une "bonne affaire"...

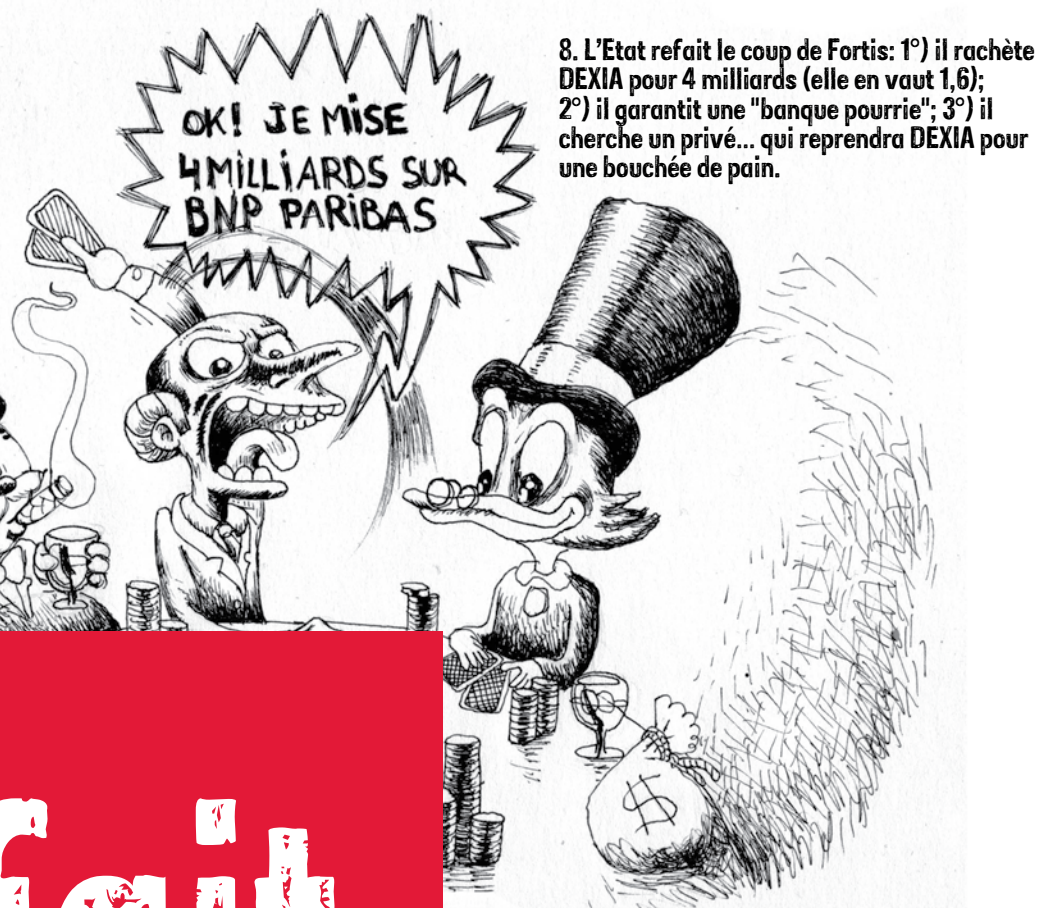
CA SUFFIT! INDIGNONS-NOUS!

On pourrait raconter la même histoire pour ArcelorMittal. La logique est partout la même: les pertes pour la collectivité, les bénéfices pour les financiers. Ne nous laissons plus faire. Unissons-nous! Exigeons un moratoire sur le paiement de la dette publique. Ouvrons les livres de compte de la dette. Avec nos syndicats, nos associations, organisons un audit citoyen. Refusons de payer les dettes illégitimes, dues aux magouilles des banques!

www.lcr-lagauche.be

6. Pour acheter Fortis, l'Etat s'est encore plus endetté auprès des banques. Pour boucher le trou, Di Rupo et Cie attaquent le secteur public, les sans-emploi, les pensions, les dépenses de santé.

7. Juillet 2011: écrasée par l'Europe et le FMI, la Grèce ne peut plus payer sa dette aux banques. La valeur des actions DEXIA dégringole.

8. L'Etat refait le coup de Fortis: 1°) il rachète DEXIA pour 4 milliards (elle en vaut 1,6); 2°) il garantit une "banque pourrie"; 3°) il cherche un privé... qui reprendra DEXIA pour une bouchée de pain.

10. DEXIA vient de la privatisation du Crédit communal. Aujourd'hui, les communes se retrouvent actionnaires... de la banque pourrie! Des écoles, des crèches, des CPAS, des hôpitaux, sont menacés.

LCR
la gauche

De strijd tegen de illegitieme schuld

♦ door Daniel Tanuro

De werkende bevolking gelooft niet meer in de “stelling van Schmidt” (“de winsten van vandaag zijn de investeringen van morgen en de banen van overmorgen”). Maar het idee dat er spijtig genoeg geen alternatief is in deze gemondialiseerde wereld blijft overheersen. Een breuk met dit fatalisme zou zeer snel tot een belangrijke wijziging in de krachtsverhoudingen kunnen leiden. Maar hoe? Waar te beginnen? De strijd tegen de illegitieme schulden zou een hefboom kunnen zijn...

Henri Wilno, een Franse marxistische econoom, situeerde recent goed het probleem waarmee antikapitalisten worden geconfronteerd:

“Twee valkuilen bedreigen de krachten die het systeem radicaal in vraag stellen: het eerste is van de wereld tot getuige te maken van de irrationaliteit van het kapitalisme, van alternatieven uit te werken die technisch goed onderbouwd worden, en te geloven dat de kracht van de ideeën en een pedagogische aanpak volstaan om ze te verwerklijken.

Het tweede is van zich te beperken tot een algemene aanklacht van het kapitalisme en op te roepen tot de omverwerping ervan als enige oplossing, en tegelijkertijd niet geïnteresseerd te zijn in contestataire ideeën die leven in de samenleving, of zulke ideeën zelfs als reformistisch of opportunistisch af te doen.”

De moeilijkheid van de situatie is in feite de volgende: tegenover de omvang en diepgang van de systeemcrisis zijn zeer radicale antikapitalistische antwoorden absoluut noodzakelijk, maar het niveau van het bewustzijn is erg laag en de sociale krachtsverhoudingen zijn ronduit slecht.

Hoe kunnen we hiermee omgaan?

Er kan geen sprake van zijn om dit probleem op te lossen door in te binden op het programma: revolutionaire socialisten moeten zeggen “wat is.”

De SAP heeft vastgehouden aan haar antikapitalistisch profiel toen anderen dachten dat het realistischer was zich te beperken tot een antineoliberale opstelling. We denken dat we daar goed aan deden. Een antineoliberalisme dat enkel de “uitwassen” van het kapitalisme wou aanpakken, kon enkel eindigen in de huidige capitulatie voor de financiële markten, zoals de sociaaldemocratie doet.

Maar wij zijn niet tegen hervormingen. Integendeel, wij ondersteunen elke stap voorwaarts die een dynamiek van actie, van strijd, kan teweegbrengen, en de almacht van het kapitaal aantast.

Nu het antineoliberalisme elke geloofwaardigheid verliest als alternatief voor een consequent antikapitalisme, hebben wij geen enkel complex om de fakkel van de strijd voor antineoliberale hervormingen over te nemen, maar op onze manier: **1)** door ze in te schakelen in ons globaal strategisch perspectief (de strijd voor de omverwerping van het kapitalisme) en **2)** door ze een inzet van klassenstrijd te maken. Want daar hangt tenslotte alles van af: de opbouw van krachtsverhoudingen!

In deze benadering is de kwestie van de dynamiek de sleutelfactor: wij steunen die hervormingen die een dynamiek creëren voor verdere eisen en strijd, geen maatregelen die ons in een doodlopend straatje leiden. Een voorbeeld: de eis van een openbare bank naar het model van de ASLK is volgens ons geen goede eis, want ze omzeilt de cruciale kwestie van de onteigening van de bank- en verzekeringssector. Een ander voorbeeld, een positief ditmaal: tegen de stijgende werkloosheid zijn wij voor een veralgemeend verbod op afdankingen, te financieren door het verdelen van de kosten binnen de kapitalistische klasse. Maar wij zijn volop bereid om een elk reëel gevecht te steunen voor een verbod op afdankingen enkel in winstgevendende bedrijven, omdat dit een belangrijke stap vooruit zou zijn in de goede richting.

In theorie is het simpel: we blijven ongeneerd antikapitalistisch zonder in

abstract maximalisme te vervallen. In elke situatie proberen we behoedzaam het onderscheid te maken tussen ons antikapitalistisch programma en de manier om “de boel op gang te trekken.” We voeren propaganda (veel ideeën gericht op een beperkt aantal mensen) en doen aan agitatie (het verdedigen van een beperkt aantal ideeën gericht op veel mensen). Zulke aanpak is een must voor revolutionaire socialisten om ons niet te isoleren van wat ter linkerkant, in de sociale bewegingen, leeft, onder de impact van de crisis. In de praktijk is het niet altijd zo simpel: tactische kwesties zijn per definitie gecompliceerd...

Waar rond ageren?

Waarom kunnen we vandaag best proberen om “de boel op gang te trekken?” De huidige periode wordt gekenmerkt door de zogenaamde “financiële crisis”. Deze is een crisis van de overheidsschuld geworden, omdat de banken werden gered met het geld van de gemeenschap (230 miljard euro in de Europese Unie alleen), die bovendien massaal heeft geïnvesteerd in “relance-plannen.” Als kroon op het werk vernietigen de EU en de nationale regeringen de sociale verworvenheden in sneltempo. De dictatuur van het financieel kapitaal verschijnt in vol ornaat.

Een schandaal dat een enorm gevoel van woede en verontwaardiging teweegbrengt, en terecht. Als voorwendsel voor een ongebreideld besparingsoffensief legt het ten laste leggen van de gemeenschap van de privé-schulden van de banken een aantal dingen bloot: **1)** de klasse-aard van de politiek, **2)** de collaboratie tussen de staten en de banken, **3)** de aard van de EU, **4)** de mythe van de “burgerlijke parlementaire democratie.” Dat is waar we moeten van vertrekken. Voorstellen en eisen formuleren om de schuldcrisis aan te pakken, verbonden met voorstellen om de democratie “van onderuit” opnieuw uit te vinden.

De overheidsschuld is een manier om rijkdom van arbeid naar kapitaal te doen vloeien. Alle openbare schulden zijn dus illegitiem, reden waarom we er voor zijn

ze niet te betalen. Maar bepaalde schulden zijn bijzonder illegitiem, zelfs in de zin van de traditionele (burgerlijke) economie en het internationaal recht. Op basis van haar ervaring in de landen van het Zuiden, stelt de CADTM (Comité voor de kwijtschelding van de derde wereldschuld) een moratorium op de afbetaling van de schuld voor, en een audit door de sociale bewegingen. Zulk openbaar onderzoek zou moeten uitmaken welk aandeel van de schuld in het bijzonder illegitiem is.

In de huidige, ultradefensieve, context heeft deze eis verschillende voordelen:

- hij legt de vinger op de wonde van een overduidelijke diefstal en legt het revolterende karakter er van bloot door te steunen op het erkende concept van de illegitieme schuld;
- hij ontmaskert de hypocrisie van de imperialistische regeringen die dit concept hanteren om de openbare schuld te annuleren wanneer hen dat uitkomt (bv. in het geval van Irak na de bezetting);
- hij verbindt op een concrete manier de “sociale” verontwaardiging tegenover de ongelijkheid en de “politieke” verontwaardiging tegenover de partijen en regeringen;
- hij brengt deze verontwaardiging samen, politiseert ze en geeft haar een democratische, antikapitalistische en internationalistische dynamiek (op Europees niveau, maar ook naar de landen van het Zuiden), een alternatief tegenover de populistische demagogie;
- door haar “burgerdimensie” (steunend op een mobilisatie van de bevolking door vakbonden en bewegingen) beantwoordt hij aan een verzuchting bij de bevolking om zich de politiek en de democratie opnieuw toe te eigenen. Tegelijk schakelt de eis zich in in de traditie van de arbeiderscontrole.

Geen vals debat voeren...

De eis ondersteunen van een audit naar de schuld betekent niet dat je vindt dat schulden die niet “illegitiem” zijn volgens het internationaal recht, moeten worden terugbetaald. Het komt er integendeel voor ons op aan om de mobilisatie en radicalisering op gang te trekken, die alleen in staat is om concreet de kwestie van het eenvoudigweg annuleren van de schulden op de dagorde te plaatsen. De aanpak is in feite die van de arbeiderscontrole: wanneer de arbeid(st)ers het “openen van de boeken” eisen van een failliet bedrijf, om licht te werpen op allerlei louche handelingen van het patronaat, kan enkel een betweter hen er van beschuldigen op

die manier de “legitieme” kapitalistische uitbuiting goed te praten.

Het zou absurd zijn om die eis tegenover eisen te stellen om “het geld te halen waar het zit”. Immers, waarom zouden we “het geld halen waar het zit” om 22 miljard illegitieme schulden terug te betalen? Beide eisen vullen elkaar aan. De annulatie van de schulden creëert de voorwaarden opdat het geld dat “gehaald is waar het zit” ook gaat naar “waar het naar toe moet gaan”: de herfinanciering van de openbare diensten en voorzieningen om tegemoet te komen aan de sociale behoeften en het milieu, en het herstellen van een sociale zekerheid die naam waardig.

Het zou ook absurd zijn om de audit tegenover de eis tot nationalisatie van de kredietsector te stellen. In de realiteit verhoogt de strijd rond de audit de legitimiteit van de eis tot nationalisatie, omdat **1)** de banken de audit zullen proberen saboteren, **2)** omdat de audit zelf, als hij plaats vindt, voluit de schurkenmethodes zal blootleggen waarmee het financieel kapitaal de gemeenschap leegplundert, met volle medeplichtigheid van de regeringen. In het bijzonder zal de audit aantonen dat de banken aan de staten fictief kapitaal hebben geleend, geld dat ze niet hadden.

Tot besluit...

Antikapitalistische activisten hebben er vandaag alle belang bij om helder en gerichte agitatie te voeren rond twee sleutelkwesties:

— Zo breed mogelijke, vastberaden actie tegen alle bezuinigingen op de rug van de wereld van de arbeid. De vakbonden moeten kamp kiezen: dat van hun 2,5 miljoen werkende, werkloze en gepensioneerde leden.

— Een brede eenheidscampagne voor een moratorium op het betalen van de schuld en een burgeraudit. Voor de vakbondsmilitanten kan zulke campagne, als ze op een begrijpbare en groots opgezette manier gevoerd wordt in de bedrijven, wijken, verenigingen, enz., in belangrijke mate bijdragen tot het veranderen van de krachtsverhoudingen in het voordeel van de arbeidersbeweging. Dat is waar de Operatie Waarheid voor de staking van '60-'61 in gelukt is, door de verantwoordelijkheid van de holdings in de structurele neergang van de economie en de tewerkstelling toendertijd duidelijk te maken. Vandaag moet ons vertrekpunt opnieuw zijn van de waarheid te durven zeggen: “‘t Is niet onze schuld, wij betalen ze niet!” ■

Solidariteitsmotie met de arbeiders van Arcelor-Mittal

♦ Door *Klimaat en Sociale Rechtvaardigheid*

Wij betuigen onze solidariteit met de werkers die slachtoffer werden van de wedloop naar steeds meer winst. Voor de aandeelhouders is de Luikse warme fase niet meer voldoende rendabel op de wereldmarkt. De resterende staalnijverheid zal dezelfde weg opgaan. Duizenden werkplaatsen zijn bedreigd. Sociale alternatieven bestaan, maar Mittal wilt er niet van weten, want hij vindt ze te duur.

Zoals ze nu functioneert, produceert de staalnijverheid enorme hoeveelheden broeikasgassen, die het klimaat doen ontaarden. Ecologische alternatieven bestaan maar de kapitalisten willen er niet van weten want ze zijn n te duur en veronderstellen een breuk met het productivistisch denken. De bescherming van het milieu enerzijds, en het welzijn en de tewerkstelling van de arbeiders anderzijds, hoeven niet tegenover elkaar te staan. Integendeel. Beide zijn slachtoffer

van het kapitalistisch avonturisme. De winstlogica ziet enkel de terugbetalingstijd en de vermindering aan productiekosten, ten nadele van het milieu en de tewerkstelling. We hebben nood aan een sociaal en ecologisch alternatief.

De toekomst van de tewerkstelling en de redding van het klimaat vereisen een economisch initiatief dat gestuurd wordt vanuit het algemeen belang. Wat we nodig hebben is een solidair en grootmoedig bedrijf dat op lange termijn denkt en zich verantwoordelijk gedraagt tegenover de werkers en de gehele maatschappij over alle generaties. Kortom een democratische openbare onderneming. Enkel een democratische openbare onderneming kan werkgelegenheid waarborgen doorheen een staalproductie die gepland wordt binnen het kader van de noodzakelijke energetische omschakeling.

De voorwaarde om daartoe te komen is vandaag de nationalisatie van Arcelor-Mittal. Klimaat en Sociale Rechtvaardigheid ondersteunt deze eis. De bezittingen van

Mittal in België dienen aangeslagen te worden en het patronaat dient de cadeaus die ze van de gemeenschap kreeg, terug te geven, ondermeer de CO2-quota's.

Hoe een dergelijke onderneming financieren? Arcelor-Mittal heeft misbruik gemaakt van fiscale en sociale voordelen, van voordelige uitstootkredieten, van de opofferingen door de arbeiders. Laten we rechtvaardigheid eisen: de activa in de balans van Arcelor-Mittal volstaan niet om de schade te compenseren, die de arbeiders en de samenleving in het algemeen geleden hebben, maar ze kunnen wel dienen als beginkapitaal voor uw nieuwe onderneming. Neem de controle over, in uw belang, in het belang van de samenleving en van het klimaat!

De werkers en de passagiers van de NMBS, De Lijn, TEC en MIVB beleven de zelfde liberale ontwikkelingen. Hun strijd is ook de uwe. Laten we komaf maken met de sluipende privatiseringen. Voor de opbouw van sterke openbare ondernemingen onder democratische controle. ■

Stop de oven: geen afvalverbrandingsoven in Kampenhout!

♦ door *Joost De Cock*

Ik wil niet trachten u precies te vertellen hoe de Occupy Wallstreet beweging in elkaar zit, u weet wellicht via Google zonder veel moeite aan een beter geplaatste bron te komen. Maar ik wil u wel graag een verhaal vertellen dat aantoonst dat het idee achter Occupy Wallstreet niet een ver van mijn bed show is in Amerika, maar ook tastbaar aanwezig is hier bij ons.

Mijn naam is Joost De Cock en ik ben voorzitter van de vzw Stop de Oven, een actiecomité dat al meer dan drie jaar strijdt tegen de komst van een afvalverbrandingsoven in het Vlaams-Brabantse Kampenhout. Een firma met de ronkende naam Recover Energy wil hier een installatie bouwen om jaarlijks 150.000 ton afval te verbranden en daarmee (een beetje) energie op te wekken. De firma stelt het project voor als een "groen" project, waar afval wordt omgezet in groene stroom. De waarheid is helaas anders.

Recover Energy is een vehikel dat op poten is gezet door de broers Danny en Franky De Coninck, van de gelijknamige firma uit Veltem-Beisem. De firma De Coninck is actief in bouwwerken en heeft een containerdienst. U zit met een boel rotzooi waar u vanaf wil? Een telefoontje naar De Coninck en zij brengen een container die u kan volstouwen, u kent dat wel.

Wanneer u belt voor die container doet u er wel best aan om duidelijk te zeggen waarvoor u belt, de broers De Coninck zijn namelijk ook eigenaar van het megabordeel "Villa Tinto" in Antwerpen en proberen al jaren om in Brussel een vergunning te krijgen om daar een gelijkaardig oord van vertier uit de grond te stampen. En "het toeval" wil dat het telefoonnummer van Villa Tinto exact hetzelfde is als dat van de firma De Coninck, of dat van Recover Energy. Best toch even opletten dus. Maar dit geheel terzijde.

De broers De Coninck hebben goed hun boterham verdiend aan alle verschillende projecten waarmee ze zich inlaten en houden er een flamboyante levensstijl op na. Zo is hun site in Veltem-Beisem uitgerust met een helikopterhaven. Immers, een van de broers verplaatst zich graag met zijn persoonlijke helikopter, terwijl de andere op zijn dure auto Monegaskische nummerplaten heeft aangezien meneer officieel in Monaco woont, zoals U weet een achterbuurt aan de Azurenkust.

Naast een bedenkelijke reputatie als gevolg van hun meer exotische activiteiten kan de firma De Coninck ook een indrukwekkende waslijst aan milieuovertredingen allerhande voorleggen. In het verleden diende de Vlaamse milieu-inspectie zelfs een aanvraag in bij de bevoegde minister om de vergunning van de firma De Coninck te vernietigen. Een hoogst ongebruikelijke stap die het eindpunt was van jaren van systematische overtredingen. Het is er jammer genoeg (nog) niet van gekomen.

Nu willen de broers De Coninck dus hun eigen afvalverbrandingsoven, zagezegd omdat dit beter is voor het milieu. De simpele waarheid is dat er met afvalverbranding enorm veel geld te verdienen valt, bovenop het concurrentieel voordeel dat een containerfirma heeft die op haar eigen verbrandingsoven een beroep kan doen.

Wij, als omwonenden, verzetten ons tegen dit project, en we staan daarin niet alleen. Niet alleen de inwoners, maar ook het verenigingsleven, alle lokale afdelingen van de politieke partijen, alle gemeentebesturen van de omliggende gemeenten en de provincie Vlaams-Brabant hebben zich al uitgesproken tegen dit project. Een project dat bovendien

onnodig is, er is immers al een overschot aan verbrandingscapaciteit in Vlaanderen. Maar toch maken wij ons zorgen, want al even indrukwekkend als hun lijst van milieuovertredingen is de lijst van politieke vrienden die de broers De Coninck er op nahouden.

Dit is een project dat de gezondheid en het leefmilieu van talloze mensen op het spel zet, en waar slechts een handvol mensen beter van worden door er heel veel geld aan te verdienen. Bovendien is het project niet nodig, slecht uitgebouwd en is het in handen van mensen die in het verleden al herhaaldelijk hebben bewezen dat ze voor geen haar te vertrouwen zijn.

In dit geval zijn wij de 99% en zijn zij de 1%. Het gezond verstand zegt dan dat een dergelijk project er onmogelijk kan komen, aangezien quasi iedereen er tegen gekant is. Toch maken wij ons zorgen dat de initiatiefnemers het er op een of andere manier toch zullen doorgedruwd krijgen, enkel en alleen omdat ze geld hebben. Veel geld. Daar ligt precies de parallel met Occupy Wallstreet. En dat is de reden waarom onze strijd ook uw strijd is. ■

U kan meer hierover lezen op www.stopdeoven.be.

fotomontages: Little Shiva

Voor een vrouwenbeweging tegen de schuld en het soberheidsbeleid

♦ door Sonia Mitralias*

Waarom een onafhankelijke vrouwenbeweging tegen de schuld en de soberheidsmaatregelen?

De schuldcrisis en de soberheidsmaatregelen die er het gevolg van zijn raken ons, de vrouwen, eerst en vooral, in alle facetten van ons leven. Als we ons niet organiseren om ons te verzetten zal niemand anders het in onze plaats doen...

Waarom raakt de schuldcrisis en de soberheidsmaatregelen specifiek vrouwen?

Door de neoliberale soberheid en de crisis ontlast de staat zich van haar verplichtingen inzake de sociale bescherming van gezinnen. De verantwoordelijkheid voor de verzorging van bejaarden, personen met een handicap, zelfs voor ontredderde en werkloze jongeren verschuift van de overheid naar het gezin. In het gezin zijn het de vrouwen die praktisch exclusief – zonder vergoeding! – de last dragen van al deze fundamentele sociale verplichtingen van de overheid.

Vrouwen worden met andere woorden verplicht om de welvaartstaat te vervangen...

Ja, maar er is meer dan dat. Wij zijn de eersten die getroffen worden door de massale ontslagen die gepaard gaan met de ontmanteling of de privatisering van de publieke diensten. Want het grootste deel van de loontrekkenden in deze diensten bestaat uit vrouwen.

We zijn niet alleen de eersten die afgedankt worden zonder enige hoop op heropname, zeker wanneer we moeder zijn of de vruchtbare leeftijd hebben. We blijven niet alleen massaal werkloos, vooral de jongeren die geen enkele professionele toekomst hebben. We worden niet alleen veroordeeld tot armoede en onzekerheid, maar hier komt nog bij dat ze ons met

taken en werk belasten die voorheen door de staat uitgevoerd werden. Met alles wat dit met zich meebrengt: vermoeidheid, stress, vroegtijdige aftakeling, onbetaalde arbeid en bijkomende uitgaven!

Er zijn er ook, de staat op kop, net zoals trouwens de kerk en allerlei mensen met minder goede bedoelingen, die zeggen dat de vrouw op die manier tot haar ware missie teruggebracht wordt: zich wijden aan haar huis, aan haar gezin.

Het gaat hier om een lage vorm van propaganda die beroep doet op de meest seksistische van de reactionaire clichés. Dit is enkel bedoeld om de meedogenloosheid van de neoliberale politiek te verbergen. We zijn hier getuige van het huwelijk tussen de memoranda van het IMF en de Europese Commissie, die ons zogezegd willen "moderniseren," met het bolwerk van het meest anachronistisch en vrouwhatende patriërchaat, namelijk de kerk, rechts of extreem rechts.

Gaat het hier enkel over propaganda of zijn er praktische gevolgen voor de vrouwen?

Gans deze afbouw wordt vergezeld van maatregelen die er op gericht zijn vrouwen de geringe rechten en verworvenheden te ontnemen die ze bekomen hebben dankzij de strijd van de laatste decennia. De Heilige Alliantie van het Kapitaal en het Patriërchaat schakelt in feite ons recht op werk, en dus op economische onafhankelijkheid, uit. Ze behandelt ons als slavinnen belast met taken en functies die voordien uitgevoerd werden door de welvaartstaat. Want het ligt zogezegd in de natuur van de vrouw om tezelfdertijd te dienen als kindertuin, als bejaardentehuis, als ziekenhuis, als restaurant, als wasserij, als psychiatrisch asiel, als bijscholing en zelfs als arbeidsbemiddeling voor de werklozen in het gezin. Dit zonder enige

vergoeding en zonder de minste erkenning. De vrouw heeft geen vrije tijd meer om uit te blazen, om voor haar eigen persoon te zorgen, om actief aan het publieke leven deel te nemen.

Vrouwen betalen hier toch een hoge prijs voor?

Ja. Deze dagelijkse spanning doet ons vroegtijdig aftakelen. Maar er is meer. Dit seksisme rond de zogezegde "vrouwelijk natuur" gaat gepaard met de behandeling van vrouwen als minderwaardige wezens. Waarvan het lichaam beschouwd wordt als steeds ter beschikking staande, en op dewelke het voor om het even welke man toegestaan is zich uit te leven. De gevallen van geweldpleging ten aanzien van vrouwen, die reeds wijdverspreid zijn, vermenigvuldigen zich in het tijdperk van het kapitalisme van de memoranda.

De conclusie is simpel: ons verzet tegen dit offensief ten aanzien van ons door de regering van de Troika en de memoranda vloeit langs onze zelforganisatie en de ontwikkeling van een onafhankelijke en autonome beweging van vrouwen tegen de schuld en de soberheid. ■

* Sonia Mitralias is actief in het Vrouwenennetwerk en beweging tegen de Schuld en de Soberheidsplannen in Europa (Griekenland)

http://en.wikipedia.org/wiki/Athina_Giustiniani

Griekenland houdt ons een spiegel voor...

De financiële crisis en de gevolgen voor de gezondheid: voortekenen van een Griekse tragedie

♦ door Bruno De Wit

"Als de rijken vermageren sterven de armen" Confucius (551 v.Chr. – 479 v.Chr.).

Al is deze uitspraak niet te merken aan de Griekse minister van financiën Evangelos Venizela van de regerende PASOK (zie foto). Mede onder zijn bewind draait de Griekse regering de geldkraan voor de gezondheidskraan dicht. Hierdoor stevent de Griekse gezondheid af op een ware tragedie. Tot deze conclusie komen enkele Griekse onderzoekers, wiens studie te lezen stond in het oktobernummer van het wereldvermaarde medische tijdschrift *The Lancet*.

Zij komen op basis van gegevens voor de periode 2007-2010 tot de conclusie dat de gewone Griek een zeer hoge prijs betaalt voor het soberheidsbeleid: slechtere toegang tot de gezondheidszorg en preventie, meer HIV- en SOA-overdrachten en een opmerkelijk aantal zelfmoorden en pogingen daartoe. Zo herinnert iedereen zich het beeld van een wanhopige Griek die zich in brand stak voor een bank in september...

De huidige Griekse regering hanteert op een uiterst cynische wijze een van de citaten van de filosoof Socrates (469 v.C. – 399 v.C.): "hoe geringer onze behoeften, des te dichter naderen wij tot de goden."

Griekenland is meer dan enig ander Europees land getroffen door de financiële crisis. De werkloosheidsgraad steeg tussen 2008 en mei 2011 van 6,6% tot 16,6%. De jongerenwerkloosheid zelfs van 18,6% tot 40%. De industriële productie daalde in 2010 met 8%. Onder druk van het IMF werd drastisch gesnoeid in de overheidsuitgaven, waaronder dus de gezondheidszorg. Volgens de auteurs van de ingezonden brief op de site van *The Lancet* hebben de effecten van deze besparingen op de gezondheid veel weg van een Griekse tragedie.

Een bezoek aan de dokter of de tandarts zit er voor veel Grieken niet meer in, ook al

vinden ze zelf dat het nodig is. Het aantal mensen dat aangeeft zich in een slechte of zeer slechte gezondheid te verkeren steeg maar liefst met 14%. Ondanks het feit dat de openbare gezondheidszorg gratis is voor verzekerde burgers wordt die minder bezocht omwille van de lange wachttijden en de afstand tot de ziekenhuizen. Het budget voor de ziekenhuizen daalde zelfs met 40%, met personeelstekorten, problemen met aanvulling van de medische voorraad, enz. tot gevolg. Wie het kan, betaalt steekpenningen om "haasje over" te springen en vlugger behandeld te worden. Het aantal opnames in privé-ziekenhuizen daalde in 2010 met zo'n 25 tot 30% omdat hun budgetten daalden ten "voordele" van de openbare ziekenhuizen (meer dan 24%).

De meest kwetsbare bevolkingsgroepen hebben het meest te lijden onder de huidige crisis. Het aantal zelfmoorden steeg tussen 2007 en 2009 met 17%. En dan hebben we nog geen exacte cijfers voor de meest recente periode, maar de cijfers stijgen spectaculair. 25% van mensen die spelen met het idee om zelfmoord te plegen, geven aan uitzichtloze financiële problemen te hebben. Zo was de zelfmoordpoging van de man hierboven exemplarisch voor de vaak uitzichtloze situatie van vele Grieken.

Een ander dramatisch probleem is de spectaculaire toename van het aantal HIV-besmettingen en ander SOA's. Tegenover afgelopen jaar zou het aantal besmettingen met 52% toenemen! Zo verstrekken veel gezondheidsorganisaties uit geldgebrek minder steriele naalden aan de verslaafden. De afgelopen twee jaar werd een derde van alle straatwerkers ontslagen. Met als gevolg dat 85% van de drugsgebruikers geen ontwenningprogramma volgt. Toegenomen prostitutie en onveilige sex richten een echte ravage aan.

Straathospitaal die door NGO's werden opgezet worden meer en meer door Grieken bezocht. Waar voeger veel

migranten (3 tot 4% van de bevolking) van deze diensten gebruik maakten, is nu een derde van de bezoekers Griek. Dit spreekt boekdelen.

Dit onderzoek is gebeurd in de periode tussen 2007 (vóór de crisis) en 2009. Het spreekt voor zich dat de huidige dramatische periode in Griekenland een nog grotere impact zal hebben op de volksgezondheid. De onderzoekers gaan er van uit dat de ergste gezondheidseffecten pas over een paar jaar duidelijk zullen worden.

Het is duidelijk dat gezondheid grotendeels bepaald wordt door maatschappelijke en economische factoren.¹ Griekenland houdt ons op dit vlak een spiegel voor, de spiegel van het barbaarse kapitalisme.

Voor ons is het van belang om de Griekse werkende klasse te steunen in de strijd tegen dit barbaarse kapitalisme en hier te strijden voor een sterke, federale sociale zekerheid. Elke aanval op onze sociale zekerheid moet met even grote vastberadenheid tegen gegaan worden als onze Griekse kameraden elke dag doen. ■

Bronnen: *The Lancet: health effects of financial crisis: omen of a Greek tragedy*, 10 oktober 2011-10-21 *De Persgroep*: *Griekse gezondheid stevent af op tragedie*, 18 oktober 2011

In 1978 werd in Alma Ata – in de voormalige Sovjet-unie – een Internationale Conferentie gehouden over Basisgezondheidszorg. Dit op initiatief van UNICEF en de Wereld Gezondheidsorganisatie. Er werd bevestigd dat gezondheid een fundamenteel mensenrecht is. Daartoe is economische en sociale ontwikkeling cruciaal, gezondheidszorg alleen is ruim onvoldoende. Want het zijn in de eerste plaats machteloosheid en gebrek aan inkomen die ziek maken. De voorbije decennia heeft de gevoerde internationale economische politiek geleid tot gebrek aan investeringen in algemene basisgezondheidszorg en andere publieke diensten en dikwijls ook tot privatiseringen die de algemene toegang tot goede gezondheidszorg zwaar ondermijnen. Zie hierover ook de platformtekst van het Actieplatform gezondheid en solidariteit: www.gezondheid-solidariteit.be

De humanitaire problemen in Gaza zijn het gevolg van Israël's illegale politiek

☛ interview

Inge Neefs (°1983) reisde voor het eerst naar Israël-Palestina in mei 2009. Ze is één van de organisatoren van Belgium to Gaza, een platform dat ijvert voor een Belgische deelname aan de volgende internationale vloot. Rood stelde haar enkele vragen.

Inge, je bent één van de organisatoren van Belgium to Gaza. Kun je uitleggen wat voor organisatie dit is en welk doel ze beoogt?

Belgium to Gaza is ontstaan na de aanval op de Freedom Flotilla die in mei 2010 naar Gaza voer om de illegale blokkade op de wereldagenda te zetten. Zeven schepen met meer dan 600 burgers uit meer dan 40 landen zetten toen koers naar Gaza. Dit humanitair hulpkonvooi werd echter brutaal aangevallen door de Israëlische marine, die negen opvarenden vermoorde in de ochtend van maandag 31 mei. De verantwoordiging en het stuwende geloof in de strijd voor rechtvaardigheid in Palestina zette een handvol mensen ertoe aan om vanuit België actief mee te werken aan de Flotilla. Als burgers willen we onze solidariteit betuigen met de Palestijnse bevolking en willen we tegelijkertijd onze politici aanmanen tot een menswaardig beleid.

Het uitgangspunt van de flotilla's, en dus ook van Belgium to Gaza, is dat de blokkade op de Gazastrook illegaal is omdat het geldt als een collectieve volksstraffing die de mensenrechten van 1,6 miljoen Palestijnen in de Gazastrook schendt. In 2007 riep Israël de Gazastrook uit tot vijandige entiteit nadat Hamas aan de macht kwam. Er wordt een restrictie ingevoerd op de import en de export van goederen, zogenaamd omwille van "veiligheidsredenen in hun strijd tegen het terrorisme". Uit een gelekte kabel die door Wikileaks gepubliceerd werd, bleek echter dat Israël de bedoeling had Gaza's economie op de rand van instorting te brengen. Verscheidene organisaties, waaronder de Verenigde Naties en het

Rode Kruis, waarschuwden al snel voor de verscheurende gevolgen van de blokkade voor de civiele bevolking en de pertinent dreigende humanitaire crisis. Zo is ernstige armoede bijvoorbeeld verdrievoudigd sinds de blokkade doordat de economie volledig is ingestort. Dit lijden kent een duidelijke oorzaak (de blokkade) én wat het meest wansmakelijke is: het is het doel van het Israëlisch beleid.

Daarom zijn de flotilla's in essentie een politiek opzet: de humanitaire problemen in Gaza zijn het gevolg van Israël's illegale politiek, die onschendbaarheid geniet van de internationale gemeenschap van naties, ondanks de aanklachten van de VN en het Rode Kruis. De blokkade moet beëindigd worden, klinkt het, maar het weerklinkt niet: het discours kent geen verlengde in maatregelen. Er wordt geopperd dat de flotilla provocatief is, dat we gebruik moeten maken van de gevestigde kanalen om humanitaire hulp te leveren. Moeten Gazanen dan echt hun vrijheid zoeken via gevestigde humanitaire kanalen die afhangen van de grillen van de bezetter-onderdrukker? Is dat de boodschap die we geven aan de Arabische revoluties in Tunesië, Egypte, Lybië, Syrië en Jemen? Moeten zij ook maar genoeg nemen met hulpgoederen terwijl hun fundamentele rechten geschonden worden!?

Daarom blijven er boten uitzeylen getrokken door burgers onder de slogan "wij doen wat onze regeringen weigeren te doen" geregeld weerklinkt. Samen met actiegroepen uit Australië, Canada en Denemarken kocht Belgium to Gaza het schip Tahrir, Arabisch voor "vrijheid", aan dat deel nam aan de Freedom Flotilla II - Stay Human. Afgelopen zomer slaagde Israël er echter in om de blokkade uit te besteden aan Griekenland en werd Tahrir, samen met andere boten, verhinderd om de haven uit te varen. In november slaagde het schip er echter wel in om internationale wateren te bezeilen, maar op 4 november werd het samen met het Ierse schip de NV Saoirse, brutaal onderschept door de Israëlische marine.

Ondanks deze tegenslagen, blijft men organiseren voor meer flotilla's, opdat Gaza de mediatieke en politieke agenda's zou bereiken.

Kun je uitleggen wat de huidige problemen zijn waarmee de bevolking in Gaza geconfronteerd wordt?

Overbevolking: 1,6 miljoen mensen op amper 360km², waarvan de helft minderjarig en 2/3 vluchtelingen zijn. Economische crisis: quasi volledig exportverbod heeft de economie doen instorten. Werkloosheid: 45%. Armoede: 38%. Afhankelijkheid van humanitaire hulp: 75%. Vervuiling: dagelijks stroomt 50 à 80 miljoen liter onbehandeld rioleringswater in de zee. Slechts 5 à 10% van het drinkwater is veilig. Energiecrisis: brandstoftekorten zijn legio en er zijn elektriciteitspannes van gemiddeld 6 à 8 uur per etmaal. En dan is er nog niets gezegd over de pertinente dreiging van militair geweld dat geregeld gematerialiseerd wordt in gewonden en doden.

Ondanks de terugtrekking van de Israëlische militaire troepen uit Gaza in 2005, blijft de bezetting een realiteit: Israël controleert de landsgrenzen, de territoriale wateren en het luchtruim. Door de blokkade wordt Gaza de facto omgedoopt tot een openluchtgevangenis. Als bezettende macht is Israël verplicht te voorzien in de basale noden van de bevolking, wat duidelijk niet gebeurt.

In augustus gingen 350.000 mensen de straat op in Israël uit protest tegen het asociale beleid van premier Netanyahu. Heeft dit een impact gehad op de situatie in Gaza?

De protesten in Israël zijn geïnitieerd door de Israëlische middenklasse in een welstellend deel van Tel Aviv. Het is de tanende bourgeoisie die in actie komt, niet de verpauperde bevolking. De protesten groeiden aan en bereikten een ruimere socio-economische basis, zoals de Arabisch-Joodse (Mizrahi) onderklasse van de Israëlische samenleving. Het is in essentie een protest tegen de stijgende voedselprijzen, de stijgende huurprijzen,

tegen de lage lonen, tegen privatisering, voor welvaart en sociale rechtvaardigheid. Maar de roep om sociale rechtvaardigheid lijkt de Groene Lijn niet te overschrijden: de Palestijnen die onder militaire bezetting leven in de Westelijke Jordaanoever, Oost-Jeruzalem en Gaza zijn niet aan de orde. Zelfs Palestijnen die wonen in wat nu Israël heet en wie de sterkste discriminatie ten beurt valt, werden onvoldoende opgenomen in het eisenpakket van J14. Enkelingen in de protesten namen initiatieven om de bezetting en de etnische zuivering aan te kaarten, maar de grote massa verschoot zich onder de Israëlische vlag en sloot de protesten af met het nationaal volkslied.

Denk je dat de aanvraag tot lidmaatschap bij de VN door de Palestijnse president Abbas in september een gunstige invloed zal hebben voor de blokkade van Gaza?

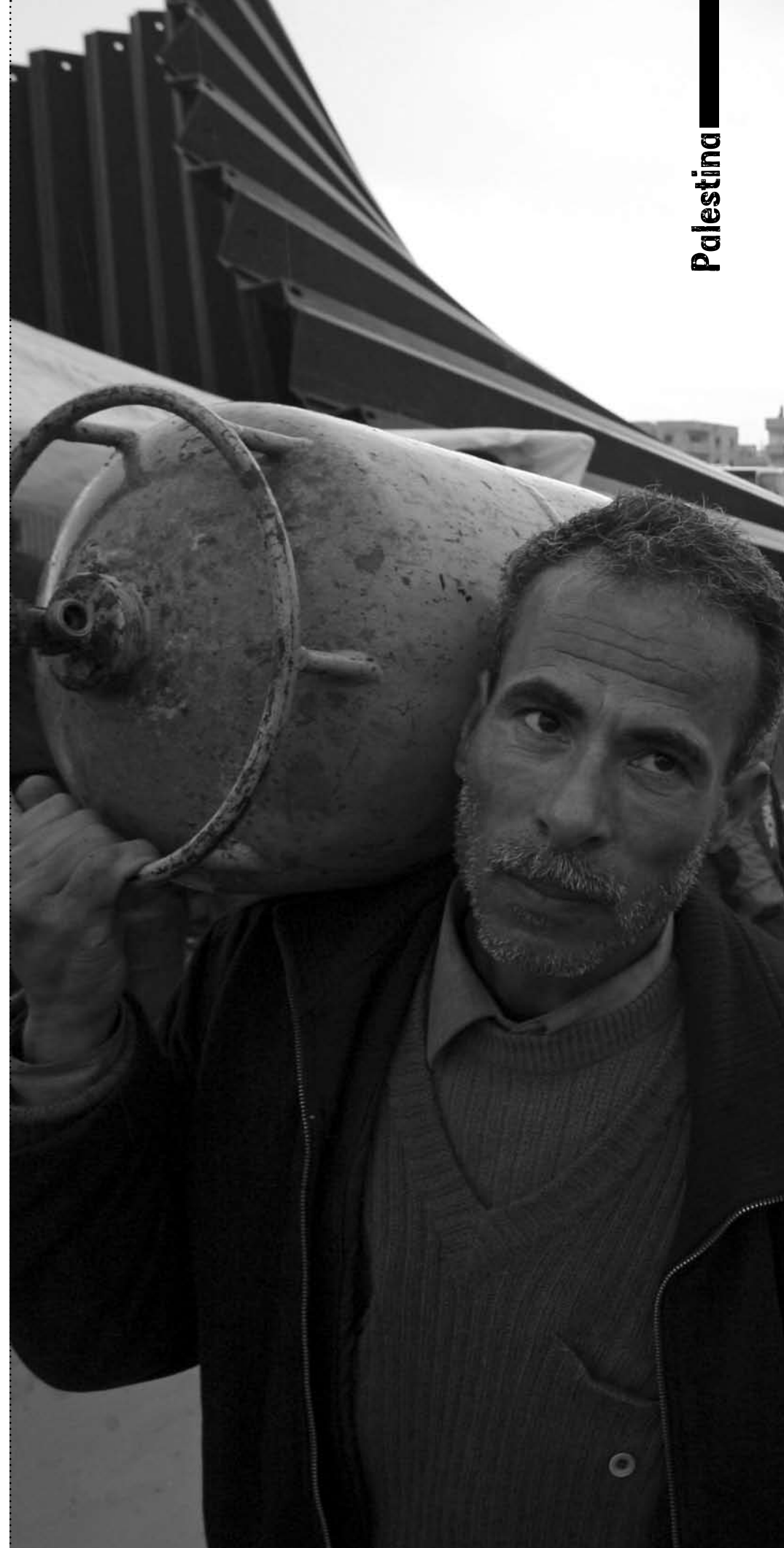
Daags na de toetreding van Palestina tot UNESCO, kondigde Netanyahu de constructie van 2000 huiseenheden aan in de kolonies in bezet Palestina. De Palestijnen krijgen hun lidmaatschap niet door de VN Veiligheidsraad, ondanks het feit dat het aan de criteria beantwoordt, want onze wereldleiders "geloven in de vredesonderhandelingen" en niet in unilaterale initiatieven! De hypocrisie en politieke onwil die hiervan afdruipt is wansmakelijk beschamend. Over welke vrede hebben we het hier!? Die vrede die Palestijnen vermurwt onder een verdrukkende militaire bezetting? Die vredesonderhandelingen waarbij de internationale gemeenschap van natiestaten hoofdschuddend met gekruiste armen toekijkt terwijl Israël het land etnisch zuivert en alweer Palestijnen onteigent en hun grond steelt? Die vredesonderhandelingen die het toestaat dat anderhalf Gazanen sinds 2007 opgesloten zijn en nergens naartoe konden vluchten terwijl de hemel bommen regende in de winter van 2008-2009?

We kunnen onze politici klaarblijkelijk niet vertrouwen met rechtvaardigheid in het Midden-Oosten waar men politiek-economische allianties belangrijker acht dan mensenlevens.

Burgers kunnen wel degelijk een verschil maken door zich bijvoorbeeld aan te sluiten bij de boycot beweging (BDS) die ook in Zuid-Afrika een groot verschil gemaakt heeft (zie bijvoorbeeld www.boycotisrael.info/content.aspx?naam=over-cobi).

Bedankt! ■

www.map-uk.org/regions/opt/news/view/-/id/541/

Ondanks de staatsterreur klinkt de revolutionaire stem nog altijd luid

♦ door Dirk Wanrooy, vanuit Caïro

Terwijl het Egyptische leger bewijst over lijken te gaan om het revolutionaire proces af te remmen, blijven activisten optimistisch over de mogelijkheden voor fundamentele verandering. Het broeit op werkplekken en universiteiten.

Zondag 9 oktober geldt als een voorlopig dieptepunt in de voortdurende revolutie. Zesentwintig betogers vonden toen op gruwelijke wijze de dood na een demonstratie van voornamelijk Koptische christenen, die met bloedig militair optreden uit elkaar werd geslagen. Tanks reden over betogers heen.

De bezettingen van het Tahrirplein hebben ons heel veel gebracht, maar er moet ook strijd geleverd worden op andere fronten.”

In de maand september vonden meer dan zestig stakingen plaats. Deze gaan vaak over looneisen en betere werkomstandigheden. Maar in veel gevallen wordt er gevraagd om (her)nationalisering of gaat het om de oprichting van een onafhankelijke vakbond.

Met name dat laatste biedt volgens Ezzat perspectieven. “Voor de revolutie waren er drie heel jonge, maar onafhankelijke vakbonden. Nu zijn er meer dan honderd. Wij proberen de structuren te bouwen zodat arbeiders daadwerkelijk inspraak kunnen krijgen in hun dagelijkse leven en deze vakbonden een functie vervullen in het politiek landschap.”

Universiteiten

Ook op de universiteiten broeit het. Sinds het moment dat Mubarak aftrad, vinden er op universiteiten door het hele land protesten en bezettingen plaats. Aanvankelijk was het doel om de universiteitsbesturen te zuiveren van leden die loyaal waren aan Mubarak en de heersende partij. Maar de eisen van de studenten richten zich nu ook op andere zaken.

Mahmoud Nawar is een 22-jarige rechtenstudent aan de universiteit van Helwan en is daar een van de leiders van de studentenbeweging. Volgens hem is het aantal activisten op de universiteiten explosief gegroeid. “Hoewel politieke activiteit op universiteiten nog altijd verboden is, zijn er in de laatste maanden ontelbaar veel nieuwe partijen en bewegingen opgericht. Deze zijn actief studenten aan het mobiliseren en bundelen geregeld hun krachten om gezamenlijk te vechten voor onder meer een overkoepelende studentenvakbond,” aldus Nawar.

“Daarnaast proberen we studenten te overtuigen om geen collegegeld te betalen totdat er meer openbaarheid is over waar

het geld precies naartoe gaat. We willen niet dat ons collegegeld gebruikt wordt voor andere dingen dan onderwijs.”

Nawar is ondanks de steeds duidelijker repressie van het leger positief over de ontwikkelingen. “Een grote groep mensen wacht af, maar accepteert met tegenzin de misstanden onder het militair bewind en hoopt dat de verkiezingen in november verandering zullen brengen.”

“Tegelijkertijd zijn er heel veel mensen die op lokaal niveau vechten voor verbeteringen, zonder bewust te zijn dat zij deel uitmaken van een bredere revolutionaire beweging. Dit zijn vooral arbeiders en leden van de volkscomités in de buurten. Maar al deze mensen maken de revolutie. Wat wij proberen te doen is zoveel mogelijk nieuwe mensen betrekken bij onze activiteiten en waar het kan een leidende rol vervullen.”

Beide activisten zijn zich bewust van de noodzaak van een lange adem. Hoewel ze niet verwachten dat de verkiezingen heel veel verandering zullen brengen, vinden ze allebei een boycot niet gepast.

Ezzat: “We moeten middenin het proces proberen te staan en duidelijk maken dat de ware macht ligt bij het geld en de militairen. Dat doen we nu met de campagne ‘Emsek Floel,’ wat ‘Grijp de Restanten’ (van het regime) betekent. We zoeken uit welke kandidaten in het verleden banden hadden met Mubaraks partij NDP en dat maken we openbaar.”

Hoewel het sluimerende sektarisme de nationale en internationale media domineert, verwacht Ezzat niet dat de verdeel-en-heersmethodes van het leger zullen slagen. “De revolutionaire stem is nog altijd luid. Pas als er een burgeroorlog komt, kunnen we zeggen dat hun methode geslaagd is. Tot die tijd vechten we terug, zullen we de revolutie verdiepen en daarin proberen leiderschap te tonen. ■

Dit artikel verscheen eerder op socialisme.nu

Occupy Wall Street! Politiek en anti-politiek

♦ door Erin Chun*

Om de “Occupy Wall Street”-protesten in te kunnen schatten moeten we in gedachten houden dat ze het politieke landschap in de VS totaal kunnen veranderen. De demonstratie van 28 september opende al de mogelijkheid dat studenten van de grote universiteiten van New York en de belangrijkste vakbonds- en buurt-organisaties deel zullen gaan nemen. Veel van deze mensen hebben ervaring met organisatie en zullen deze ervaring, naast hun eigen politieke ideeën, naar de protesten brengen. De protestbijeenkomst, de ‘bezetting’ zelf, bestaat doorgaans uit enkele honderden mensen. In sommige opzichten loopt de coördinatie op rolletjes, in andere opzichten bepaald niet. Maar hoewel het bittere noodzaak is om steun op te bouwen in de bonden, campussen en buurtorganisaties, is dit niet de enige mogelijkheid om de protesten te verdiepen en te verbreden.

Andere ervaringen met soortgelijke bezettingen van openbare ruimtes hebben de beperkingen van deze actieform laten zien; in het beste geval blijft de tactiek een gecalculerde gok die kan mislukken. De bezetting kan wegwijnen, en na afloop ervan laat de actie vaak weinig sporen na. Ervaren politieke activisten moeten deelnemen aan de bezetting zelf, al is het maar om betrokken te zijn bij de politieke en organisatorische ontwikkeling van de zeer gemotiveerde deelnemers na het onvermijdelijke einde van de bezetting zelf. Het alternatief is het risico dat veel deelnemers terugvallen in politieke apathie of dat sommigen zelfs naar rechts draaien als de bezetting een mislukking is.

Politieke bewustwording

Op dit moment laat de Wall Street-bezetting goed zien op welke manier politieke bewustwording vorm krijgt in de Verenigde Staten. Behalve een gevoel allemaal slachtoffer te zijn en tekort te worden gedaan bestaat er nauwelijks een gedeeld bewustzijn en onkritisch Amerikaans nationalisme is erg zichtbaar. Maar dit is niet het volledige plaatje. Woede

over de crisis heeft een groep mensen samengebracht die naarmate meer tijd verstrijkt meer en meer hun respect voor de autoriteiten verliezen. Aangezien de banken zelf het voornaamste mikpunt van kritiek zijn, brengt dit protest niet alleen linkse mensen op de been. Ook rechtse tegenstanders van overheidsbemoeienis in alle vormen zijn duidelijk aanwezig. En het soort anti-politieke sentiment dat naar ik begrepen heb ook zo sterk aanwezig was in de door jongeren gedreven bezettingen in Europa is ook hier sterk aanwezig.

Maar de belangrijkste boodschap van de protesten is er een die links verder moet versterken: herstel van het gratis publieke hoger onderwijs in New York, betaalbare gezondheidszorg, voor het recht van vakbondsorganisatie, het stoppen van de oorlogen en het belasten van de rijken om de crisis van het staatsinkomen op te lossen, het aanklagen van de investeringsbankiers. Maar er zijn ook veel blinde vlekken: de laatste jaren is er veel werk gedaan om de rechten van immigranten te verdedigen maar dit thema ontbreekt. En opvallend genoeg is dit een protest tegen armoede dat niet laat zien hoe of expliciet refereert aan hoe sterk de zwarte bevolking in dit land oververtegenwoordigd is onder de armen. En al deze sentimenten blijven beperkt tot spandoeken en geïmproviseerde speeches en zijn niet uitgewerkt in de vorm van eisen. Mensen vergeten dat de Egyptische revolutie – hier als een soort zaligmakend voorbeeld gezien – ook begon met een korte maar ambitieuze lijst van eisen. Veel deelnemers aan het protest verklaren dat ‘hier zijn al een statement is’, zien het protest als een doel op zich in plaats van een middel voor een langere termijn strategie en hebben een naïef vertrouwen dat alles goed zal komen.

Wat met links?

En georganiseerd links in New York? Links mobiliseerde voor de protesten tegen het gewelddadige politieoptreden en nam deel aan de betoging op een oktober – in beide gevallen leverde links een waardevolle bijdrage. Maar na zo’n weekend van activisme, waar was links,

waar waren wij, toen? De meeste radicaal linkse activisten die ik ken, hebben intensieve banen, moeten veertig uur per week werken. En veel van hen zien hun betaalde werk als deel van hun politieke engagement: geven scholingen, werken bij de vakbond of misschien allebei – ze zijn niet deel van de categorie van flexibele werkers waar zoveel van de jongeren hier wel toe behoren. Hun politieke activisme vereist ook dat ze een lange termijn investering doen om zich te wortelen in hun gemeenschap en nu organiseren ze walk-outs van studenten of mobiliseren ze mede-vakbondsleden om deel te nemen aan een betoging van Occupy Wall Street. Sommigen dragen bij aan de publicaties van de demonstranten – gelukkig bestaat hier niet het idee dat het geschreven woord volledig verouderd is.

Uit discussies met andere socialisten blijkt wel dat dit soort protest een grote uitdaging is voor de normale manier van opereren van links – of mensen het nu willen toegeven of niet, het kan er zelfs mee in strijd zijn. Het protest is diffuus, atomiserend, de aandachtspunten verschuiven voortdurend en het is niet mogelijk om als groep een politiek punt te maken, op welke basis je dan ook zou proberen een groep te vormen. Het is dus niet mogelijk om politieke ideeën op een effectieve manier uit te dragen. Behalve de algemene vergaderingen zijn er een reeks mini-manifestaties en presentaties, allemaal tegelijk, waar slechts een klein aantal mensen echt de kans krijgt te spreken. Het is soms frustrerend te zien hoe zeer de aandacht op organisatievormen en de korte termijn gericht is. Hoe dit alles zou veranderen. Die onzekerheid is opwindend maar ook intimiderend. ■

♦ Erin Chun woont in New York en is lid van de socialistische organisatie Solidarity.

rood

de wereld begrijpen om de wereld te veranderen

kapitalisme vs. klimaat

